

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

c. k. wyższej szkoły realnej

w Stanisławowie

za rok szkolny 1881.

W Stanisławowie.

Nakładem funduszu naukowego.

Z drukarni J. Dankiewicza

1881.

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

c. k. wyższej szkoły realnej

W STANISŁAWOWIE

za rok szkolny 1881.

W Stanisławowie.

Nakładem funduszu naukowego.

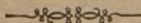
Z DRUKARNI J. DANKIEWICZA

1881.

102 189 II 1881

TREŚĆ.

1. Flora miasta Stanisławowa i jego okolicy, przez prof. Karola Borowickę.
2. Część urzędowa, przez Dyrektora.

Biblioteka Jagiellońska

1003238745

FLORA MIASTA STANISŁAWOWA i jego okolicy.

(*Flora der Stadt Stanislau und deren Umgegend*).

— 1875 —
Cudze chwalicie, swego nie znacie,
Sami nie wiecie co posiadacie.

Jeszcze w jesieni roku 1877., w którymto czasie właśnie objąłem posadę nauczyciela historii naturalnej przy tutejszej wyższej szkole realnej, powziąłem był zamiar, zbadać jak najdokładniej florę Stanisławowa, a poniekąd i jego okolicy. W celu tym zrobiłem też zaraz wycieczkę do najbliższej wioski Wołczyńca, gdzie wiele roślin jeszcze kwitnących zastałem, i które natychmiast zebrałem. Później udałem się do Rybna; kiedy tu jednak przekonałem się, że flora tej miejscowości pod wielu względami odmienną jest od roślinności Wołczyńca, to postanowiłem zbadać już florę i innych jeszcze, przynajmniej najbliższych okolic Stanisławowa. — Odtąd przez cztery lata robiłem w rozmaitych porach roku wycieczki do Wołczyńca, Uhrynowa dolnego, Uhrynowa górnego, Pawełcza, Rybna, Pasiecznej, Knihinina, Zagwoździa, Pacykowa, Drohomirczan, Krechowiec, Opryszowiec, Chryplina, Mykietyniec, Uhornik, Podłuża, i zbierałem rośliny, które tu podaję. — Ponieważ jednak w spisie moim przytoczone są często i takie gatunki, o których nie ma wzmianki w przypisanym dla szkół średnich „Zarysie Botaniki Dr. I. Jerzego Billa, przetłumaczonym przez A. M. Łomnickiego“, przeto spis mój zestawilem wedle tegoż samego systemu, jaki zachowany jest w podręczniku szkolnym, w skutek czego uczniowie, korzystający z mojej pracy, uzupełnić będą mogli sobie poniekąd naukę szkolną. — Nadto przy każdym gatunku podaję (przed nazwą tegoż) liczbami rzymskimi rząd, a arabskimi rodziąc według układu Linneusza, przyczem przytaczam też nazwę polską i łacińską, a nareszcie i miejscowość, gdzie rośnie wymieniona roślina. Na ostatku wszystkie przytoczone tu rodzaje zestawilem według układu Linneusza.

D Z I A Ⅹ.

Rośliny nasienne, Spermatophyta.

R z ę d.

Nagonasienne, Gymnospermae Lindl.

R O D Z I N A.

Szyszkowe, Coniferae Juss.

- XXI. 8. Sosna amerykańska, *Pinus Strobus* L. W ogródku szkoły realn.
" Sosna kidra, *Pinus Cembra* L. Jak poprzedzający gatunek.
" Modrzew pospolity, *Larix europea* DC. Jak poprzedzający gatunek.
" Jodła pospolita, *Abies pectinata* DC. W lasach Rybno.
" Świerk pospolity, *Abies excelsa*, DC. Jak poprzedzający gatunek.
XXII. 14. Jałowiec pospolity, *Juniperus communis* L. Jak poprzedzający gatunek.
" Jałowiec sabina, *Juniperus Sabina* L. W ogródku szkoły realnej.
" Jałowiec wirgiński, *Juniperus virginiana* L. Jak poprzedzający gatunek.
" Życiodrzew wschodni, *Thuja orientalis* L. Jak poprzedzający gatunek.
" Życiodrzew zachodni, *Thuja occidentalis* L. Jak poprzedzający gatunek.
" Cis pospolity, *Taxus baccata* L. Jak poprzedzający gatunek.

R z ę d.

Jednoliścieniowe, Monocotyledoneae Juss.

R O D Z I N A.

Trawy, Gramineae Juss.

- III. 1. Szczeń wyprostowana, *Nardus stricta* L. Po łąkach jałowych. Pasieczna.
III. 2. Palczatka kosmata, *Andropogon Ischaemum* L. Po miejscach suchych. Pasieczna.

- III. 2. Proso krwawe, *Panicum sanguinale* L. Po miejscach piaszczystych. Stanisławów.
- „ Proso kurza stopa, *Panicum Crus galli* L. Po miejscach piaszczystych. Rybno.
- „ Proso zielone, *Setaria viridis* Bv. Po polach. Mykietyńce.
- „ Myszyber trzcinowaty, *Phalaris arundinacea* L. Po łąkach wilgotnych. Krechowce.
- „ Myszyber ryżowy, *Phalaris oryzoides* L. Po łąkach. Uhorniki.
- „ Tomka wonna, *Anthoxantum odoratum* L. Po łąkach suchych. Wszędzie.
- „ Wyczyniec kolankowaty, *Alopecurus geniculatus* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Brzanka pastewna, *Phleum pratense* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Mietelnica pospolita, *Agrostis vulgaris* Wth. Po polach i ugorach. Wszędzie.
- „ Mietelnica rolowa, *Apera spica venti* L. Po polach uprawnych. Wszędzie.
- „ Prosońnica rozpięchła, *Milium effusum* L. Po brzegach lasów i w zaroślach. Pacyków.
- „ Ostnica włoskowata, *Stipa capillata* L. Po świetlistych pagórkach. Pawełcze.
- „ Trzcina zwyczajna, *Phragmites communis* Fr. Po moczarach. Krechowce.
- „ Kłosówka miękka, *Holcus mollis* L. Po łąkach lesistych. Pawełcze.
- „ Kłosówka welnista, *Holcus lanatus* L. Po łąkach wilgotnych. Knihinin.
- „ Perłówka jednostronna, *Melica nutans* L. Po zaroślach. Wołczyniec.
- „ Drzączka średnia, *Briza media* L. Po łąkach i zaroślach. Zagwoźdź.
- „ Wyklina roczna, *Poa annua* L. Po łąkach wilgotnych. Wołczyniec.
- „ Wyklina gajowa, *Poa nemoralis* L. Po skałach. Wołczyniec.
- „ Wyklina spłaszczona, *Poa compressa* L. Po łąkach piaszczystych. Podłuże.
- „ Wyklina łąkowa, *Poa pratensis* L. Po łąkach. Wszędzie.
- „ Wyklina wodna, *Glyceria spectabilis* M. K. Po łąkach moczarowatych. Krechowce.
- „ Manna jadalna, *Glyceria fluitans* R. Br. Po łąkach wilgotnych. Krechowce.
- „ Trzęślica jeluokolankowa, *Molinia coerulea* Meh. Po miejscach wilgotnych. Krechowce.

- III. 2. Kópkówka pospolita, *Dactylis glomerata* L. Po łąkach suchych. Opryszowce.
- „ Grzebienica pospolita, *Cynosurus cristatus* L. Po łąkach i pastwiskach. Mykiotyńce.
- „ Żytnik leśny, *Brachypodium pinnatum* Br. Po łąkach i pastwiskach. Wszędzie.
- „ Stokłosa miękka, *Bromus mollis* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Stokłosa bezostna, *Bromus inermis* Leys. Po brzegach pól. Stanisławów.
- „ Stokłosa zbożowa, *Bromus secalinus* L. Między zbożem. Wszędzie.
- „ Stokłosa dachowa, *Bromus tectorum* L. Po pagórkach. Wołczyniec.
- „ Rolnica perz, *Triticum repens* L. Po polach i ugorach. Wszędzie.
- „ Życica trwała, *Lolium perenne* L. Po miejscach trawiastych. Stanisławów.
- „ Życica polna, *Lolium arvense* L. Po polach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

- *Ciborowate, Cyperaceae DC.*

- III. 1. Cibora żółtawa, *Cyperus flavescens* L. Po miejscach mokrych nad Bystrzycą.
- „ Cibora rdzawa, *Cyperus fuscus* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Sitowie szecinkowate, *Heleocharis acicularis* R. Br. Po miejscach mokrych. Stanisławów.
- „ Sitowie błotne, *Heleocharis palustris* R. Br. Po moczarach i bagnach. Krechowce.
- „ Sitowie wodne, *Scirpus lacustris* L. Po wodach stojących. Krechowce.
- „ Sitowie leśne, *Scirpus silvaticus* L. Po miejscach bagnistych. Rybno.
- „ Wełnianka szerokolistna, *Eriophorum latifolium* Hpp. Po łąkach moczarowych. Stanisławów.
- „ Wełnianka jednogłówkowa, *Eriophorum vaginatum* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Turzyca gęstokłosa, *Carex vulpina* L. Po łąkach moczarowatych.
- „ Turzyca wązka, *Carex elongata* L. Po łąkach wilgotnych.
- „ Turzyca pospolita, *Carex vulgaris* Fr. Po łąkach moczarowatych.

- XXI. 3. Turzyca ostra, *Carex acuta* L. Po brzegach wilgotnych lasów.
„ Rybno.

R O D Z I N A.

Żabińcowate, Alismaceae Ldl.

- VI. 4. Żabieniec babka, *Alisma plantago* L. Po rowach i moczarach Stanisławów.
XXI. 7. Uszyca strzałolistna, *Sagittaria sagittaeifolia* L. W stawach i wodach stojących. Krechowce.

R O D Z I N A.

Roświtowate, Butomaceae Ldl.

- IX. 3. Roświta baldaszkowa, *Butomus umbellatus* L. Po moczarach i bagnach. Wszędzie.

R O D Z I N A.

Jeziorzowate, Najadeae A. Rich.

- IV. 4. Rdestnica pływająca, *Potamogeton natans* L. Na powierzchni wód stojących. Krechowce.
„ Rdestnica trawna, *Potamogeton gramineus* L. W stawach i młynówkach. Krechowce.
„ Rdestnica kędzierzawa, *Potamogeton crispus* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Rdestnica przerosła, *Potamogeton perfoliatus* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Rdestnica długa, *Potamogeton praelongus* Wulf. Jak poprzedzający gatunek.
„ Rdestnica ostrolistna, *Potamogeton acutifolius* Luk. Jak poprzedzający gatunek.
„ Rdestnica tępolistna, *Potamogeton obtusifolius* K. Jak poprzedzający gatunek.
„ Rdestnica mała, *Potamogeton pusillus* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Rdestnica włosista, *Potamogeton trichoides* Cham. Jak poprzedzający gatunek.
„ Rdestnica grzebieniasta, *Potamogeton pectinatus* L. Jak poprzedzający gatunek.
XXI. 1. Jezierzka większa, *Najas major* Rth. W Bystrzycy pod Wołczyńcem.

XXI. 1. Jezierza mniejsza, *Najas minor* All. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Rzęsowate, Lemnaceae DC.

II. 1. Rzęsa wielokorzonkowa, *Lemna polyrrhiza* L. W stawach i wodach stojących. Krechowce.

R O D Z I N A.

Obrazkowate, Aroideae Juss.

VI. 1. Tatarak pospolity, *Acorus calamus* L. W stawach. Krechowce.

XXI. 1. Czermień błotny, *Calla palustris* L. W stawach i rowach. Krechowce.

R O D Z I N A.

Rogożowate, Typhaceae DC.

XXI. 3. Rogoża szerokolistna, *Typha latifolia* L. W stawach i moczarach. Krechowce.

„ Rogoża wązkolistna, *Typha angustifolia* L. Jak poprzedzający gatunek.

„ Jeżogłówka gałęzista, *Sparganium ramosum* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Sitowate Juncaceae Ag.

VI. 1. Sit ropuszy, *Juncus bufonius* L. Po miejscach wilgotnych. Staniśławów.

„ Kosmatek szerokolistny, *Luzula pilosa* W. Po lasach. Rybno.

R O D Z I N A.

Czernilcowate, Melanthaceae R. Br.

VI. 3. Ziemowit jesienny, *Colchicum autumnale* L. Po łąkach. Knihinin.

„ Ciemierzycza biała, *Veratrum album* L. Po łąkach wśródleśnych. Rybno.

R O D Z I N A.

Liliowate, Liliaceae Rich.

VI. 1. Lilia zawojek, *Lilium Martagon* L. W zaroślach. Wolezyniec.

- VI. 1. Czosnek ostrokrawędzisty, *Allium acutangulum* Schr. Po skałach i w lasach. Wołczyniec.
„ Cebulica dwulistna, *Scilla bifolia* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Pajęcznica gałęzista, *Anthericum ramosum* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Kolcowojowe, Smilacae R. Br.

- IV. 1. Konwalijka dwulistna, *Majanthemum bifolium* DC. Po brzegach lasów. Wołczyniec.
VI. 1. Konwalija okrągowa, *Convallaria verticillata* L. W lasach i zaroślach. Rybno.
„ Konwalija białokorzeniowa, *Convallaria polygonatum* L. W lasach i zaroślach. Wołczyniec.
„ Konwalija wielokwiatna, *Convallaria multiflora* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Konwalija lanuszka, *Convallaria majalis* L. Jak poprzedzający gatunek.
VIII. 4. Czworolist pospolity, *Paris quadrifolia* L. W lasach i zaroślach. Pawełcze.

R O D Z I N A.

Żabiściegowate, Hydrocharidae Endl.

- XXII. 9. Żabiściek pospolity, *Hydrocharis morsus ranae* L. Po bagnach i wodach stojących. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Kosaćcowate, Irideae R. Br.

- III. 1. Mieczyk dachówkowy, *Gladiolus imbricatus* L. Po łąkach. Rybno.
„ Kosaciec kosacz. *Iris pseudacorus* L. Po łąkach moczarowatych. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Amaryllkowane, Amaryllideae R. Br.

- VI. 1. Gładysz pospolity, *Galanthus nivalis* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Śnieżycza wiosenna, *Leucoium vernum* L. W lasach. Rybno.

R O D Z I N A.

Storczykowate, Orchideae R. Br.

- XX. 1. Storezyk plamisty, *Orchis maculata* L. W zaroślach. Rybno.
„ Storezyk szerokolistny, *Orchis latifolia* L. Po łąkach moczarowatych. Pawełcze.
„ Podkolan wonny, *Platanthera bifolia* Rich. W zaroślach. Rybno.
„ *Listera jajowa*, *Listera ovata* R. Br. W zaroślach. Pawełcze.
„ Kruszczyk szerokolistny, *Epipactis latifolia* All. Po łąkach lesistych. Pacyków.
„ Gnieźnik bezlistny, *Neotia nidus avis* Rich. Po wilgotnych miejscach lesistych. Pawełcze.
- XX. 2. Obuwik trzewiczek, *Cypripedium calceolus* L. W lasach. Wołczyniec.

R z ę d.

Bezpłatkowe, *Apetalae* Endl.

R O D Z I N A.

Rogatkowate, Ceratophylleae Gray.

- XXI. 7. Rogatek podwodny, *Ceratophyllum demersum* L. W stawach i wodach stojących. Krechowce.

R O D Z I N A.

Rzęślowate, Callitricheae Lev.

- I. 2. Rzęśl wiosenna, *Callitriche verna* L. W stawach i wodach stojących. Wszędzie.

R O D Z I N A.

Brzozowate, Betulaceae Endl.

- XXI. 4. Brzoza pospolita, *Betula alba* L. W lasach. Rybno.
„ Olsza pospolita, *Alnus glutinosa* Gärtu. Jak poprzedzający gatunek.
„ Olsza biała, *Alnus incana* DC. W lasach. Pawełcze.

R O D Z I N A.

Zuszcakowate, Cupuliferac Rich.

- XXI. 7. Buk pospolity, *Fagus silvatica* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Dąb szypułkowy, *Quercus pedunculata* Ehr. W lasach Wołczyniec.

- XXI. 7. Leszczyna pospolita, *Corylus Avellana* L. W lasach. Wszędzie.
„ Grab pospolity, *Carpinus Betulus* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Kasztan jadalny, *Castanea vesca* Gärtn. W ogródku szkoły realnej.

R O D Z I N A.

Wiązowate, Ulmaceae Mirt.

- V. 2. Wiąz pospolity, *Ulmus campestris* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Wiąz brzost, *Ulmus effusa* W. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Morwowate, Moreae Endl.

- XXI. 4. Morwa biała, *Morus alba* L. W ogródku szkoły realnej.
„ Morwa czarna, *Morus nigra* L. Jak poprzedzający gatunek.
XXI. 9. Platan zachodni, *Platanus occidentalis* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Pokrzywowate, Urticaceae Endl.

- XXI. 4. Pokrzywa zwyczajna, *Urtica dioica* L. Po śmieciakach i koło płotów. Wszędzie.
„ Pokrzywa żagawka, *Urtica urens* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Konopiowate, Cannabineae Endl.

- XXII. 5. Chmiel pospolity, *Humulus Lupulus* L. W zaroślach. Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Wierzbowate, Salicineae Rich.

- XXII. 2. Wierzba biała, *Salix alba* L. Po wsiach koło dróg. Wszędzie.
„ Wierzba krucha, *Salix fragilis* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Wierzba trzypręcikowa, *Salix triandra* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Wierzba wiklina, *Salix purpurea* L. Po suchych pagórkach. Wołczyniec.
„ Wierzba witkowa, *Salix viminalis* L. Nad Bystrzycą. Stanisławów.

- XXII. 2. Wierzba iwa, *Salix caprea* L. Po brzegach lasów. Wołeczyniec.
„ Wierzba uszkowata, *Salix aurita* L. Po miejscach wilgotnych. Rybno.
XXII. 8. Topola osina, *Populus tremula* L. W lasach. Wołeczyniec.
„ Topola włoska, *Populus pyramidalis* Roz. Przy drogach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Komosowate, Chenopodeae Vent.

- V. 2. Komosa strzałkowata, *Chenopodium bonus Henricus* L. Koło mieszkań. Stanisławów.
„ Komosa trójkątna, *Chenopodium urticum* L. Po śmieciach i ugorach. Stanisławów.
„ Komosa wielkościowa, *Chenopodium hybridum* L. Po ogrodach. Stanisławów.
„ Komosa kalinolistna, *Chenopodium opulifolium* Schr. Po ugorach. Stanisławów.
„ Komosa biała, *Chenopodium album* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.
„ Komosa sina, *Chenopodium glaucum* L. Po pustych miejscach. Stanisławów.
„ Komosa wieloziarna, *Chenopodium polyspermum* L. Po ogrodach. Stanisławów.
„ Komosa wonna, *Chenopodium Botrys* L. Nad Bystrzycą. Stanisławów.
„ Lebioda rozłożysta, *Atriplex patula* L. Koło dróg i po miejscach pustych. Wszędzie.
„ Lebioda włóczniowata, *Atriplex hastata* L. Po ogrodach. Stanisławów.
„ Lebioda różowa, *Atriplex rosea* L. Po pustkowiach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Szarłatowate, Amarantaceae R. Br.

- XXI. 5. Amarant pogięty, *Amarantus retroflexus* L. Po ogrodach i ugorach. Stanisławów.
„

R O D Z I N A.

Rdestowate, Polygoneae Juss.

- VI. 3. Szczaw pospolity, *Rumex Acetosa* L. Po łąkach bujnych. Wszędzie.

- VI. 3. Szczaw mniejszy, *Rumex Acetosella* L. Po ugorach piaszczystych. Stanisławów.
- „ Szczaw tępolistny, *Rumex obtusifolius* L. Po łąkach i zaroślach. Zagwoźdź.
- „ Szczaw skupiony, *Rumex conglomeratus* Murr. Przy drogach Rybno.
- VIII. 1. Rdest zaroślowy, *Polygonum dumentorum* L. Po pod płoty. Stanisławów.
- „ Rdest ptasi, *Polygonum aviculare* L. Po trawnikach i ugorach. Podpieczary.
- „ Rdest węzownik, *Polygonum Bistorta* L. Po bujnych łąkach. Rybno.
- „ Rdest ziemno-wodny, *Polygonum amphibium* L. W stawach i wodach stojących. Krechowce.
- „ Rdest plamisty, *Polygonum Persicaria* L. Po pustkowiach. Stanisławów.
- „ Rdest wielokłosy, *Polygonum lapatifolium* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Rdest ostrogorzki, *Polygonum hydropiper* L. Po miejscach moczarowatych. Stanisławów.

R O D Z I N A

Sandalowcowate, Santalaceae R. Br.

- V. 1. Leniec średni, *Thesium intermedium* Schr. W lasach. Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Wawrzyńkowate, Daphnoideae Vent.

- VIII. 1. Wawrzynek wilcze łyko, *Daphne Mezereum* L. W lasach Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Kokornakowate, Aristolochiae Juss.

- XI. 1. Kopytuik pospolity, *Asarum europeum* L. W lasach. Wołczyniec.

R z ę d.

Zrosłopłatkowe, Gamopetalae Endl.

R O D Z I N A.

Babkowate, Plantaginea Vent.

- IV. 1 Babka lancetowata, *Plantago lanceolata* L. Po łąkach wilgotnych. Stanisławów.
„ Babka większa, *Plantago major* L. Przy drogach i po ugorach. Wszędzie.
„ Babka kosmata, *Plantago media* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Kozłkowate, Valerianae DC.

- III. 1. Kozłek lekarski, *Valeriana officinalis* L. Po brzegach lasów. Pa-cyków.
„ Roszpunka ząbkowana, *Valerianella dentata* DC. Po polach. Drohomirczany.

R O D Z I N A.

Szczecinowate, Dipsaceae DC.

- IV. 1. Szczeć leśna, *Dipsacus silvestris* Mill. Przy drogach. Wszędzie.
„ Świerzbica polna, *Knautia arvensis* Coult. Po polach i ugorach. Rybno.
„ Czarnikąs łąkowy, *Succisa pratensis* Monch. W lasach. Rybno.
„ Dryjakiew siarczysta, *Scabiosa ochroleuca* L. Po polach. Wołeczyniec.

R O D Z I N A.

Główkozroste, Compositae Vaill.

- XIX. 1. Sadziec konopiowaty, *Eupatorium cannabinum* L. Po łąkach mokrych. Stanisławów.
„ Dwuząb trójdzielny, *Bidens tripartita* L. Po miejscach wilgotnych Wołeczyniec.
„ Dwuząb zwisły, *Bidens cernua* L. Po moczarach. Chryplin.
„ Ostrożeń żółtawy, *Cirsium oleraceum* Scop. Po łąkach bujnych. Uhrynów.
„ Ostrożeń lancetowaty, *Cirsium lanceolatum* Scop. Po pustkowiach. Stanisławów.

- XIX. 1. Ostrożeń błotny, *Cirsium polustre* Scop. Po łąkach moczarowych. Krechowce.
- „ Ostrożeń polny, *Cirsium arvense* Scop. Po polach i ugorach. Wszędzie.
- „ Oset najeżony, *Carduus acanthoides* L. Koło miejsce zamieszkałych. Wszędzie.
- „ Oset kędzierzawy, *Carduus crispus* L. Przy drogach i polach. Stanisławów.
- „ Popłoch pospolity, *Onopordon Acanthium* L. Przy drogach i koło mieszkań. Wszędzie.
- „ Łopian większy, *Lappa major* Grt. Po pod płoty i w lasach. Stanisławów.
- „ Łopian kosmaty, *Lappa tomentosa* Lam. Przy drogach i ugorach. Stanisławów.
- „ Dziesięcił pospolity, *Carlina vulgaris* L. Po pagórkach. Pasieczna.
- „ Sierpik barwierski, *Serratula tinctoria* L. Po łąkach. Rybno.
- „ Łoczyga pospolita, *Lapsana communis* L. Po polach mokrych. Knihin.
- „ Podróżnik pospolity, *Cychorium Intybus* L. Przy drogach. Stanisławów.
- „ Kozibród łąkowy, *Tragopogon pratensis* L. Po łąkach. Wołczyniec.
- „ Wężymord niski, *Scorzonera humilis* L. W lasach. Rybno.
- „ Nicennica jesienna, *Leontodon autumnalis* L. Po łąkach wilgotnych. Wołczyniec.
- „ Goryczel jastrzębiowy, *Pieris hieracioides* L. Po między zbożem. Uhorniki.
- „ Papawa zielona, *Crepis virens* L. Po polach. Stanisławów.
- „ Mniszek lekarski, *Taraxacum officinale* Wigg. Po łąkach i polach. Wszędzie.
- „ Sałata dzika, *Lactuca Scariola* L. Po pustkowiach. Stanisławów.
- „ Sałata świńska, *Aposeris foetida* Lss. W lasach. Rybno.
- „ Jastrzębiec kosmaczek, *Hieracium Pilosella* L. Po łąkach i przy drogach. Wołczyniec.
- „ Jastrzębiec baldaszkogronowy, *Hieracium cymosum* L. W lasach. Wołczyniec.
- „ Jastrzębiec baldaszkowy, *Hieracium umbellatum* L. Po łąkach. Wołczyniec.
- XIX. 2. Podbiał pospolity, *Tussilago Farfara* L. Po rolach gliniastych. Stanisławów.

- XIX. 2. Gwiazdosz gawęda, *Aster Amellus* L. Po pagórkach. Wołezyniec.
„ Stokroć trwała, *Bellis perennis* L. Po łąkach. Wszędzie.
„ Przymiotnik kanadyjski, *Erigeron canadensis* L. Po pustkowiach. Stanisławów.
„ Przymiotnik ostry, *Erigeron acris* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.
„ Nawłóć pospolita, *Solidago Virga aurea* L. W lasach i zaroślach. Wołezyniec.
„ Oman prawy, *Inula Helenium* L. W lasach. Wołezyniec.
„ Oman mieczowaty, *Inula ensifolia* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Oman szorstkolistny, *Inula hirta* L. W zaroślach. Paecyków.
„ Oman piłkowany, *Inula Britanica* L. W lasach po miejscach wilgotnych. Pawełcze.
„ Plesznik pospolity, *Pulicaria vulgaris* Gärtn. Po miejscach wilgotnych. Knihinin.
„ Ukwap niemiecki, *Filago germanica* L. Nad Bystrzycą. Stanisławów.
„ Szarota leśna, *Gnaphalium silvaticum* L. Po ugorach i pagórkach. Wołezyniec.
„ Szarota dwupniowa, *Gnaphalium dioicum* L. Po miejscach trawiastych. Rybno.
„ Bylica piołun, *Artemisia Absinthium* L. Przy drogach. Stanisławów.
„ Bylica polna, *Artemisia campestris* L. Po polach i ugorach. Opryszowce.
„ Wrotycz swojski, *Tanacetum vulgare* L. Po ugorach i polach. Wołezyniec.
„ Kichawiec właściwy, *Achillea Ptarmica* L. Po łąkach mokrych. Rybno.
„ Kichawiec pospolity, *Achillea Millefolium* L. Po suchych łąkach. Wszędzie.
„ Smiardło właściwe, *Anthemis Cotula* L. Po ugorach. Stanisławów.
„ Rumian barwierski, *Anthemis tinctoria* L. W lasach po miejscach świetlistych. Wołezyniec.
„ Rumian polny, *Anthemis arvensis* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.
„ Królki właściwe, *Chrysanthemum Leucanthemum* L. Po polach i łąkach. Wszędzie.
„ Marunka bezwonna, *Chrysanthemum inodorum* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.
„ Maruna marunka, *Pyretrum Parthenium* Prs. W ogrodach. Stanisławów.

- XIX. 2. Rumianek pospolity, *Matricaria Chamomilla* L. Po polach. Stanisławów.
- „ Starzec pospolity, *Senecio vulgaris* L. Po łąkach. Stanisławów.
- „ Starzec lipki, *Senecio viscosus* L. Przy drogach i pustkowiach. Stanisławów.
- „ Starzec leśny, *Senecio silvaticus* L. Po miejscach wilgotnych. Pawełcze.
- „ Starzec wielki, *Senecio Jacobaea* L. Po łąkach. Stanisławów.
- „ Starzec gajowy, *Senecio nemorensis* L. Po miejscach piaszczystych. Pasieczna.
- „ Popielnik błotny, *Cineraria campestris* Rtz. Po łąkach lesistych. Wołczyniec.
- „ Kozikorzeń zwyczajny, *Doronicum austriacum* Jacq. Po zaroślach i w lasach. Pawełcze.
- XIX. 3. Chaber przestrzelony, *Centaurea Jacea* L. Po łąkach. Stanisławów.
- „ Chaber pierzasty, *Centaurea phrygia* L. Po łąkach suchych. Rybno.
- „ Chaber bławat. *Centaurea Cyanus* L. Po polach między zbożem. Wszędzie.
- „ Chaber świerzbnica, *Centaurea Scabiosa* L. Jak poprzedzający gatunek. Pasieczna.
- „ Chaber wiechowaty, *Centaurea paniculata* Lam. Po polach. Uhorniki.
- XIX. 5. Jeżonóg właściwy, *Echinops sphaerocephalus* L. Po łąkach leśnych. Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Bożybytowe, Ambrosiaceae LK.

- XXI. 5. Rzepień koleczasty, *Xanthium spinosum* L. Około dróg. Stanisławów.
- „ Rzepień pospolity, *Xanthium strumarium* L. Po miejscach pustych. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Dzwonkowate, Campanulaceae DC.

- V. 1. Dzwonek brzoskwinioliści, *Campanula persicifolia* L. W zaroślach. Wołczyniec.
- „ Dzwonek rozpierzchły, *Campanula patula* L. Po miejscach trawiastych. Pawełcze.

- V. 1. Dzwonek jednoboczny, *Campanula rapunculoides* L. Po łąkach. Stanisławów.
- „ Dzwonek drobnokwiatny, *Campanula bononiensis* L. Po łąkach. Podpieczary.
- „ Dzwonek wielkokwiatowy, *Campanula Trachelium* L. W lasach i zaroślach. Wołczyniec.
- „ Dzwonek skupiony, *Campanula glomerata* L. Po miejscach trawiastych. Stanisławów.
- „ Dzwonek sybirski, *Campanula sibirica* L. Po suchych pagórkach. Wołczyniec.
- „ Zerwa kłosowata, *Phyteuma spicatum* L. Po łąkach. Paeczków.

R O D Z I N A.

Marzannowate, Rubiaceae Juss.

- IV. 1. Przytulia krzyżowa, *Galium cruciata* Scop. W zaroślach. Zagwoźdź.
- „ Przytulia wiosenna, *Galium vernum* Scop. Po brzegach lasów. Pawełcze.
- „ Przytulia lepezyca, *Galium Aparine* L. Po polach i w zaroślach. Stanisławów.
- „ Przytulia żółta, *Galium verum* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Przytulia leśna, *Galium silvaticum* L. W lasach. Rybno.
- „ Przytulia biała, *Galium Mollugo* L. W lasach i zaroślach. Wołczyniec.
- „ Przytulia nerwista, *Galium boreale* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Marzanka wonna, *Asperula odorata*. W lasach cienistych. Rybno.
- „ Marzanka ślinogorzawa, *Asperula cynanchica* L. W lasach. Po miejscach świetlistych. Wołczyniec.
- „ Marzanka przytuliowata, *Asperula galioides* MB. Nad Bystrzycą. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Przewiertniowate, Caprifoliaceae A. Rich.

- V. 1. Wieciokrzew zwyczajny, *Lonicera Xylosteum* L. W zaroślach. Wołczyniec.
- V. 3. Kalina zwyczajna, *Viburnum Opulus* L. W lasach. Wołczyniec.
- „ Kalina hordowina, *Viburnum Lantana*. L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Bez czarny, *Sambucus nigra* L. Po wsiach i zaroślach. Wszędzie.
- „ Bez lebd, *Sambucus Ebulus* L. W lasach. Pawełcze.
- VIII. 4. Piżmacek wonny, *Adoxa Moschatellina* L. W lasach. Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Oliwowe, Oleaceae Lindl.

- II. 1. Lilak pospolity, *Syringa vulgaris* L. Po ogrodach. Stanisławów.
„ Jesion pospolity, *Fraxinus excelsior* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Ligustr pospolity, *Ligustrum vulgare* L. W ogródku szkoły realnej.

R O D Z I N A.

Toinowe, Apocynae R. Br.

- V. 1. Barwinek mniejszy, *Vinea minor* L. W zaroślach. Rybno.

R O D Z I N A.

Tojęsciowe, Asclepiadeae R. Br.

- V. 2. Ciemężyk lekarski, *Cynanchum Vincetoxicum* L. Po brzegach lasów. Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Goryczkowe, Gentianeae Juss.

- V. 1. Czerwieniec centurya, *Erythraea Centaurium* Prs. Po łąkach. Stanisławów.
„ Bobrek trójlistny, *Menyanthes trifoliata* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Goryczka trójesciowata, *Gentiana asclepiadea*. Jak poprzedzający gatunek.
„ Goryczka wązkolistna, *Gentiana Pneumonanthe*. L. Po brzegach. Rybno.

R O D Z I N A.

Wargowe, Labiateae Juss.

- II. 1. Wilcza stopa zwyczajna, *Lycopus europeus* L. Po łąkach wilgotnych. Chryplin.
„ Szałwija łąkowa, *Salvia pratensis* L. Po łąkach suchych. Wołczyniec.
„ Szałwija okrągowa, *Salvia verticillata* L. Po polach między zbożem. Wołczyniec.

- II. 1. Szalwija lepka, *Salvia glutinosa* L. Po lasach cienistych. Rybno.
„ Szalwija lekarska, *Salvia officinalis* L. W ogrodach Stanisławów.
- XIV. 1. Mięta leśna, *Mentha silvestris* L. Po łąkach wilgot. Stanisławów.
„ Mięta wodna, *Mentha aquatica* L. W zaroślach nad Bystrzycą.
Stanisławów.
„ Mięta polna, *Mentha arvensis* L. Po łąkach i przy drogach.
Wszędzie.
„ Macierzycza pospolita, *Origanum vulgare* L. Po zaroślach i brze-
gach lasów. Wołczyniec.
„ Macierzanka zwyczajna, *Thymus Serpyllum* L. Po pagórkach
i przy drogach. Wszędzie.
„ Czyścica pospolita, *Calamintha Acinos* Clar. Po miejscach kamie-
nistych. Pasieczna.
„ Storezyszek pospolity, *Clinopodium vulgare* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Rojownik lekarski, *Melissa officinalis* L. Po łąkach Stanisławów.
„ Kocimięta właściwa, *Nepeta Cataria* L. Po pod płoty. Wszędzie.
„ Kocimięta naga, *Nepeta nuda* L. Po pagórkach. Wołczyniec.
„ Bluszczyk zwyczajny, *Glechoma hederacea* L. Po pod płoty
i w zaroślach. Wołczyniec.
„ Jasnota biała, *Lamium album* L. Po pod płoty w ogrodach.
Wszędzie.
„ Jasnota plamista, *Lamium maculatum* L. Przy drogach i w za-
roślach. Wołczyniec.
„ Jasnota szkarłatna, *Lamium purpureum* L. Jak poprzedzający
gatunek.
„ Bezzałb żółty, *Galeobdolon luteum* Hds. W lasach. Wołczyniec.
„ Badył pstry, *Galeopsis versicolor* Curt. Po ugorach. Stanisławów.
„ Czyściec błotny, *Stachys palustris* L. Po łąkach mokrych
Opryszowce.
„ Czyściec leśny, *Stachys silvatica* L. W lasach i zaroślach.
Wołczyniec.
„ Czyściec roczny, *Stachys annua* L. Po polach i ugorach. Sta-
nisławów.
„ Czyściec wyprostowany, *Stachys recta* L. Po pagórkach między
zaroślami. Pasieczna.
„ Czyściec niemiecki, *Stachys germanica* L. Po zaroślach i w la-
sach. Wołczyniec.
„ Bukwica lekarska, *Betonica officinalis* L. Po łąkach suchych.
Wołczyniec.
„ Krzecina pospolita, *Marrubium vulgare* L. Przy drogach. Dro-
homirczany.

- XIV. 1. Mierzniça czarna, *Ballota nigra* L. W zaroślach. Paeyków.
„ Miodownik melisoliści, *Melittis Melissophyllum* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Serdecznik pospolity, *Leonurus Cardiacæ* L. Po śmieciskach i pustkowiach. Stanisławów.
„ Szczeciogon krzecziniowaty, *Chaiturus Marrubiastrum* R. Br. Jak poprzedzający gatunek.
„ Tarczycza większa, *Scutellaria galericulata* L. Po stawach i bagnach. Krechowce.
„ Głowienka pospolita, *Prunella vulgaris* L. Po łąkach i pastwiskach. Stanisławów.
„ Dąbrówka rozłogowa, *Ajuga reptans* L. Po zaroślach i polach. Zagwoźdź.
„ Dąbrówka kosmata, *Ajuga genevensis* L. W zaroślach. Pasieczna.
„ Dąbrówka piramidalna, *Ajuga pyramidalis* L. Przy drogach. Stanisławów.
„ Ożanka karbowana, *Teucrium Chamaedrys* L. W lasach. Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Koszyszczkowate, Verbenaceae Juss.

- XIV. 2. Koszysko lekarskie, *Verbena officinalis* L. Przy drogach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Szorstkolistne, Asperiofoliæ L.

- V. 1. Lepczyca leżąca, *Asperugo procumbens* L. Po śmieciskach. Stanisławów.
„ Stroszek Bardanek, *Echinospermum Lappula* Lhm. Po pustkowiach. Wołczyniec.
„ Ostrzeń lekarski, *Cynoglossum officinale* L. Po pagórkach trawiastych. Stanisławów.
„ Farbownik lekarski, *Achusa officinalis* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Żywokost lekarski, *Symphytum officinale* L. Po łąkach i w zaroślach. Wołczyniec.
„ Żywokost bulwiasty, *Symphytum tuberosum* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Niezapominajka błotna, *Myosotis palustris* Wth. Po łąkach mokrych. Pawełcze.

- V. 1. Nawrot lekarski, *Lithospermum officinale* L. W zaroślach i lasach. Wołczyniec.
„ Żmijowiec pospolity, *Echium vulgare* L. Przy drogach. Stanisławów.
„ Woskówka mniejsza, *Cerithe minor* L. Po pustkowiach i ugorach. Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Powojowate, Convolvulaceae Vent.

- V. 1. Powój rolowy, *Convolvulus arvensis* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.
„ Powój płotowy, *Convolvulus sepium* L. W zaroślach nad Bystrzycą Stanisławów.
V. 2. Kaniamka mniejsza, *Cuscuta europea* L. Po polach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Psiankowate, Solanaceae Bartl.

- V. 1. Psianka czarna, *Solanum nigrum* L. Po śmieciškach. Stanisławów.
„ Psianka słodogorz, *Solanum Dulcamara* L. W zaroślach. Wołczyniec.
„ Miechunka właściwa, *Physalis Alkekengi* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Bielun pospolity, *Datura Stramonium* L. Po pustkowiach. Stanisławów.
„ Lulek czarny, *Hyosciamus niger* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Trędownikowate, Scrofularineae R. Br.

- II. 1. Przetacznik tarczowaty, *Veronica scutellata* L. Po łąkach mokrych. Knihinin.
„ Przetacznik bobowniczek, *Veronica Anagallis* L. Nad potokami. Stanisławów.
„ Przetacznik bobownik, *Veronica Beccabunga* L. Po łąkach wilgotnych. Podłuże.
„ Przetacznik orzankowy, *Veronica Chamaedrys* L. Po łąkach i zaroślach. Wołczyniec.
„ Przetacznik lekarski, *Veronica officinalis* L. Po miejscach świetlistych. Pacyków.
„ Przetacznik szerokoliści, *Veronica latifolia* L. W lasach. Pawełcze.
„ Przetacznik długoliści, *Veronica longifolia* L. Po łąkach. Stanisławów.

- II. 1. Przetacznik macierzankowy, *Veronica serpyllifolia* L. Po ugorach i przy drogach. Stanisławów.
„ Przetacznik rolny, *Veronica arvensis* L. Po polach. Stanisławów.
„ Przetacznik polny, *Veronica agrestis* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.
- V. 1. Dziewanna wiązkwata, *Verbascum phlomoides* L. Po miejscach piaszczystych. Stanisławów.
„ Dziewanna mszyca, *Verbascum Blattaria* L. Po polach i śmieci-skach. Wołczyniec.
„ Dziewanna czarna, *Verbascum nigrum* L. Po pustkowiach. Stanisławów.
- XIV. 2. Trędownik węzłowaty, *Scrophularia nodosa* L. W zaroślach. Zagwoźdź.
„ Trędownik gruczołkowany, *Scrophularia Scopolii*. Hpp. Po miejscach wilgotnych. Stanisławów.
„ Naparstnica wielokwiatowa, *Digitalis grandiflora* Lam. Po brzegach lasów. Wołczyniec.
„ Lnica mniejsza, *Linaria minor* Dsf. Po polach. Stanisławów.
„ Lnica pospolita, *Linaria vulgaris* Mill. Po polach i przy drogach. Stanisławów.
„ Pszeniec grzebieniasty, *Melampyrum cristatum* L. W lasach. Rybno.
„ Pszeniec gajowy, *Melampyrum nemorosum* L. W lasach i zaroślach. Wołczyniec.
„ Pszeniec łąkowy, *Melampyrum pratense* L. Po łąkach lesistych. Pawełcze.
„ Pszeniec leśny, *Melampyrum silvaticum* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Szeleźnik większy, *Rhinanthus major* Ehr. Po łąkach. Stanisławów.
„ Szeleźnik mniejszy, *Rhinanthus minor* Ehr. Jak poprzedz. gatunek.
„ Świetlik lekarski, *Euphrasia officinalis* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Oczanka różowa, *Euphrasia Odontites* L. Po łąkach wilgotnych. Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Zarazowate, Orobanchae Juss.

- XIV. 2. Łuskiewnik pospolity, *Lathraea squamaria* L. W lasach. Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Pierwiosnkowate, Primulaceae Vent.

- V. 1. Kurzyśląd czerwony, *Anagalis arvensis* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.

- V. 1. Bażanowice bukietowy, *Lysimachia thyrsoflora* L. Po brzegach stawów. Krehowce.
„ Bażanowiec pospolity, *Lysimachia vulgaris* L. Po moczarach. Knihinin.
„ Bażanowiec pieniążnik, *Lysimachia Nummularia* L. Po łąkach wilgotnych. Knihinin.
„ Pierwiosnka lekarska, *Primula officinalis* Jacq. Po łąkach lesistych. Wołczyniec.
„ Pierwiosnka wyższa, *Primula elatior* Jacq. Jak poprzedzający gatunek.
„ Okrężnica błotna, *Hottonia palustris* L. Po rowach i moczarach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Borówkowate, Vaccinieae DC.

- VIII. 1. Borówka czernica, *Vaccinium Myrtillus* L. W lasach. Rybno

R O D Z I N A.

Gruszyczkowate, Pyrolaceae Lindl.

- X. 1. Gruszyczka okrągłolistna, *Pyrola rotundifolia* L. W lasach i zaroślach. Rybno.

R z ę d.

Wolnopłatkowe, Dialypetaleae Endl.

R O D Z I N A.

Okótkowe, Umbelliferae Juss.

- V. 2. Żankiel pospolity, *Sanicula europea* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Żorzyczka większa, *Astrancja major* L. W lasach. Pawełcze.
„ Wietrzniak płaski, *Eryngium planum* L. Po łąkach lesistych. Wołczyniec.
„ Szaleń jadowity, *Cicuta virosa* L. Po rowach i moczarach. Krehowce.
„ Podagrycznik pospolity, *Aegopodium Podagraria* L. Po pod płoty. Stanisławów.
„ Kminek polny, *Carum Carvi* L. Po łąkach i polach. Uhrynów.
„ Biedrzeniec wielki, *Pimpinella magna* L. Po łąkach i miejscach kamienistych. Rybno.
„ Biedrzeniec rospikamień, *Pimpinella saxifraga* L. Jak poprzedzający gatunek.

- V. 2. Marek szerokolistny, *Sium latifolium* L. Po brzegach stawu. Krehowce.
- „ Gałucha wodna, *Oenanthe Phelandrium* Lam. Po moczarach. Stanisławów.
- „ Blekot ogrodowy, *Aethusa Cynapium* L. Po śmieciskach. Stanisławów.
- „ Łaniczyst górski, *Libanotis montana* All. Po skałach. Wołczyniec.
- „ Dzięgiel swojski, *Angelica silvestris* L. Po łąkach i brzegach lasów. Pawełcze.
- „ Olszeniec kminowaty, *Selinum Carvifolia* L. W lasach. Pawełcze.
- „ Pasternak ogrodowy, *Pastinaca sativa* L. Po łąkach i zaroślach. Pacyków.
- „ Barszcz pospolity, *Heracleum Sphondylium* L. Po łąkach. Stanisławów.
- „ Okrzyń kosmaty, *Laserpithium pruthenicum* L. W lasach. Wołczyniec.
- „ Marchew pospolita, *Daucus Carvota* L. Po łąkach i pagórkach. Wołczyniec.
- „ Kłobuczka pospolita, *Torrilis Anthriscus* Gmd. W zaroślach. Wołczyniec.
- „ Trzebula szorstka, *Chaerophyllum hirsutum* L. Po miejscach mokrych. Rybno.
- „ Trzebula ogrodowa, *Chaerophyllum temulum* L. W lasach. Rybno.
- „ Pietrasznik pospolity, *Conium maculatum* L. Po śmieciskach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Dzięglowate, Araliaceae Juss.

- V. 1. Bluszcz pospolity, *Hedera Helix* L. W lasach. Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Dereńniowate, Corneae DC.

- IV. 1. Dereń czerwony, *Cornus sanguinea* L. W lasach. Wołczyniec.
- „ Dereń pospolity, *Cornus mas.* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Gruboszowate, Crassulaceae DC.

- X. 5. Rozehodnik ostry, *Sedum acre* L. Po pagórkach. Stanisławów.
- „ Rozehodnik biały, *Sedum album* L. Po skałach. Wołczyniec.

- X. 5. Rozehodnik sześciorzędowy, *Sedum sexangulare* L. Po miejscach piaszczystych. Pasieczna.
„ Rozehodnik największy, *Sedum maximum* Sutt. Po skałach. Wołczyniec.

R O D Z I N A.

Zomikamieniowate, Saxifragaceae DC.

- VIII. 2. Śledziennica naprzemianlistna, *Chrysosplenium alternifolium* L. W lasach mokrych. Pacyków.

R O D Z I N A.

Porzeczkwate, Ribesiaceae Endl.

- V. 1. Porzeczka czerwona, *Ribes rubrum* L. W ogrodach. Stanisławów.
„ Porzeczka agrest, *Ribes grossularia* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Porzeczka złota, *Ribes aureum* Pusch. W ogródku szkoły realnej.

R O D Z I N A.

Jaskrowate, Ranunculaceae Juss.

- XIII. 3. Zdrojówka rutewkowata, *Isopyrum thalictroides* L. W lasach. Pawełcze.
„ Ostróżka polna, *Delphinium Consolida* L. Po polach między zbożem. Stanisławów.
„ Pluskwica cuchnąca, *Cimicifuga foetida* L. W lasach i zaroślach. Wołczyniec.
XIII. 4. Czernuszka rolna, *Nigella arvensis* L. Po polach między zbożem. Stanisławów.
XIII. 5. Powójnik wzniesiony, *Clematis recta* L. W zaroślach. Wołczyniec.
„ Rutewka orlikowolistna, *Thalictrum aquilegifolium* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Rutewka wązkolistna, *Thalictrum angustifolium* Jcq. Po łąkach lesistych. Wołczyniec.
„ Rutewka mała, *Thalictrum minus* L. Po między zbożem. Stanisławów.
„ Zawilec niestrętek, *Anemone nemorosa* L. W lasach i zaroślach. Wołczyniec.
„ Zawilec jaskrowaty, *Anemone ranunculoides* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Zawilec płowy, *Anemone pulsatilla* L. Na pagórkach trawiastych. Wołczyniec.

- XIII. 5. Wął robnicza trójłatowa, *Hepatica triloba* DC. W lasach. Pawełcze.
„ Miłek żółty, *Adonis vernalis* L. W zaroślach i po pagórkach.
Wolezyniec.
„ Jaskier kosmaty, *Ranunculus lanuginosus* L. W lasach i zaroślach.
Wolezyniec.
„ Jaskier ostry, *Ranunculus acris* L. Po łąkach suchych. Stanisławów.
„ Jaskier rozesłany, *Ranunculus repens* L. Po polach i ugorach.
Stanisławów.
„ Jaskier łagodny, *Ranunculus Philonotis* Ehr. Po miejscach wilgotnych. Stanisławów.
„ Jaskier płomieńczyk, *Ranunculus Flammula* L. Po łąkach mokrych. Knihinin.
„ Jaskier długoliści, *Ranunculus Lingua* L. Po moczarach i bagnach. Podłuże.
„ Jaskier kaszubski, *Ranunculus cassubicus* L. W lasach i zaroślach. Pawełcze.
„ Jaskier otwarty, *Ranunculus divaricatus* Schr. Po moczarach. Krochowce.
„ Jaskier ziarnopłon, *Ranunculus Ficaria* L. Po łąkach i w zaroślach. Stanisławów.
„ Kaczeniec błotny, *Caltha palustris* L. Po moczarach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Kwaśnicowate, Berberideae Vent.

- VI. 1. Kwaśnica pospolita, *Berberis vulgaris* L. W lasach. Wolezyniec.

R O D Z I N A.

Makowate, Papaveraceae Juss.

- XIII. 1. Mak maczek, *Papaver Rhoeas* L. Po polach między zbożem. Stanisławów.
„ Glistownik pospolity, *Chelidonium majus* L. Po pod płyty. Wszędzie.
XVII. 1. Kokorycz pełna, *Corydalis solida* Sm. W lasach i zaroślach. Wolezyniec.
„ Kokorycz wydrążona, *Corydalis cava* Schw. Jak poprzedzający gatunek.
„ Dymnica lekarska, *Fumaria officinalis* L. Po polach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Krzyżowe, Cruciferae Juss.

- XV. 1. Smagliczka kielichowa, *Alyssum calycinum* L. Po miejscach trawiastych. Stanisławów.
- „ Pylenieć pospolity, *Farsetia incana* R. Br. Przy drogach i polach. Stanisławów.
- „ Głodek wiosenny, *Draba verna* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.
- „ Głodek gajowy, *Draba nemoralis* L. W zaroślach. Pawełcze.
- „ Chrzan pospolity, *Cochlearia armoracia* L. Po polach. Stanisławów.
- „ Tobolki rolne, *Thlaspi arvense* L. Po polach. Wszędzie.
- „ Pieprzyca polna, *Lepidium campestre* R. Br. Po polach Stanisławów.
- „ Pieprzyca cuchnąca, *Lepidium ruderales* L. Po pustkowiach. Stanisławów.
- „ Pieprzyca wiosnowkowa, *Lepidium Draba* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Tasznik pospolity, *Capsella bursa pastoris* Mneh. Po polach. Wszędzie.
- „ Orzędka wiechowata, *Neslia paniculata* Desv. Po polach między zbożem. Stanisławów.
- XV. 2. Gorycznik pospolity, *Barbarea vulgaris* R. Br. W zaroślach. Wołczyniec.
- „ Wieżyczka gładka, *Turritis glabra* L. W lasach. Pawełcze.
- „ Gęsiówka kosmata, *Arabis hirsuta* Scop. Po łąkach i pagórkach. Wołczyniec.
- „ Gęsiówka Hallera, *Arabis Halleri* L. Po łąkach wilgotnych. Rybno.
- „ Gęsiówka gałęzista, *Arabis Thaliana* L. Po polach. Stanisławów.
- „ Rzeżucha łąkowa, *Cardamine pratensis* L. Po łąkach wilgotnych. Stanisławów.
- „ Żywiec gruczolkowaty, *Dentaria glandulosa* WK. W lasach. Rybno.
- „ Stulisz wielodzielnny, *Sisymbrium Sophia* L. Po śmieciškach i zaroślach. Stanisławów.
- „ Stulisz lekarski, *Sisymbrium officinale* Scop. Po ugorach i zaroślach. Pacyków.
- „ Czosnaczek lekarski, *Alliaria officinalis* R. Br. Po łąkach. Stanisławów.
- „ Pszonak lekarski, *Erysimum cheiranthoides* L. Po polach między zbożem. Stanisławów.

- XV. 2. Pszonak wonny, *Erysimum odoratum* Ehr. Po pagórkach. Wołeczynie.
„ Gorczyca polna, *Sinapis arvensis* L. Po między zbożem. Wszędzie
„ Rzodkiewnik łopucha, *Raphanus Raphanistrum* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Grzybieniowate, Nymphaeaceae Salisb.

- XIII. 1. Grzybień biały, *Nymphaea alba* L. W stawach. Krechowca.

R O D Z I N A.

Czystkowate, Cistineae DC.

- XIII. 1. Posłonek pospolity, *Helianthemum vulgare* Gärtn. Po pagórkach trawiastych. Pawełże.

R O D Z I N A.

Fiołkowate, Violarieae DC.

- V. 1. Fiołek wonny, *Viola odorata* L. Po ogrodach po pod płoty. Stanisławów.
„ Fiołek kosmaty, *Viola hirta* L. W lasach. Wołeczynie.
„ Fiołek psi, *Viola canina* L. Po łąkach i w zaroślach. Stanisławów.
„ Fiołek trójbarwny, *Viola tricolor* L. Po łąkach i ugorach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Dyniowate, Cucurbitaceae Juss.

- XXI. 9. Przystęp biały, *Bryonia alba* L. Po płotach. Stanisławów.
„ Ogórkowój kątowaty, *Sicyos angulata* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Goździkowate, Caryophyllaceae Endl.

- IV. 4. Karmik leżący, *Sagina procumbens* L. Przy drogach i ugorach. Stanisławów.
V. 1. Połonicznik gładki, *Herniaria glabra* L. W zaroślach nad Bystrycą. Stanisławów.

- X. 2. Goździk kartuzek, *Dianthus Carthusianorum* L. Po łąkach suchych. Stanisławów.
- „ Goździk kosmaty, *Dianthus Armeria* L. Po łąkach lesistych. Pawełcze.
- „ Goździk kropkowany, *Dianthus deltoides* L. Po łąkach i ugorach. Podpieczary.
- „ Gypsówka rolowa, *Gypsophila muralis* L. Po skałach. Wolezyniec.
- „ Mydlnica lekarska, *Saponaria officinalis* L. W zaroślach nad Bystrzycą. Stanisławów.
- „ Czerwiec trwały, *Selenanthus perennis* L. Po łąkach piaszczystych. Mykietynie.
- „ Czerwiec roczny, *Seleranthus annuus* L. Po polach między zbożem. Stanisławów.
- X. 3. Lepnica wydęta, *Silene inflata* Sm. Po łąkach. Stanisławów.
- „ Lepnica zwisła, *Silene nutans* L. Po łąkach i w zaroślach. Uhorniki.
- „ Lepnica francuzka, *Silene gallica* L. Po pagórkach. Zagwoźdź.
- „ Wyżpin jagodorodny, *Cucubalus baccifer*. W zaroślach nad Bystrzycą. Stanisławów.
- „ Piaskowiec różowy, *Arenaria rubra* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.
- „ Piaskowiec cząbrowy, *Arenaria serpyllifolia* L. Po ugorach. Stanisławów.
- „ Gwiazdnica leśna, *Stellaria Holostea* L. W lasach i zaroślach. Wolezyniec.
- „ Gwiazdnica trawiasta, *Stellaria graminea* L. Po łąkach i w zaroślach. Pawełcze.
- „ Gwiazdnica właściwa, *Stellaria media* Vill. Po miejscach wilgotnych. Stanisławów.
- X. 5. Mięgotka wodna, *Malachium aquaticum* Fr. W zaroślach nad Bystrzycą. Stanisławów.
- „ Sporek pastewny, *Spergula arvensis* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.
- „ Firletka smółka, *Lychnis Viscaria* L. Po pagórkach. Pawełcze.
- „ Firletka wieczorna, *Lychnis vespertina* Sbth. Po polach i ugorach. Stanisławów.
- „ Firletka dzienna, *Lychnis diurna* Sbth. W zaroślach. Zagwoźdź.

- X. 5. Firlotka poszarpana, *Lychnis Flos cuculi* L. Po łąkach wilgotnych. Stanisławów.
„ Firlotka kąkol, *Agrostema Githago* L. Między zbożem. Wszędzie.

R O D Z I N A.

Ślazowate, Malvaceae Juss.

- XVI. 5. Ślazik leśny, *Malva silvestris*. Przy drogach i w zaroślach. Pawelece.
„ Ślazik okrągłoliści, *Malva rotundifolia* L. Po przedmieściach. Stanisławów.
„ Ślaz lekarski, *Althea officinalis* L. W ogródku szkoły realnej.
„ Ślazitätka opilśniona, *Lavatera thuringiaca* L. Po pagórkach. Wołczyńiec.

R O D Z I N A.

Lipowate, Tiliaceae Juss.

- XIII. 1. Lipa drobnolistna, *Tilia parvifolia* Ehr. W lasach. Wołczyńiec.
„ Lipa wielkolistna, *Tilia grandifolia* Ehr. W ogródku szkoły realnej.

R O D Z I N A.

Dziurawcowate, Hypericineae DC.

- XVIII. 4. Dziurawiec pospolity, *Hypericum perforatum* L. Po pagórkach i w zaroślach. Pasieczna.
„ Dziurawiec czworoboczny, *Hypericum quadrangulum* L. Po łąkach. Pasieczna.

R O D Z I N A.

Tamaryszkowate, Tamariscineae Desv.

- XVI. 4. Tamaryszek niemiecki, *Tamarix germanica* L. W zaroślach nad Bystrycą. Stanisławów.
„ Tamaryszek południowy, *Tamarix gallica* L. W ogródku szkoły realnej.

R O D Z I N A.

Klonowate, Acerineae DC.

- VIII. 1. Klon krzewowy, *Acer campestre* L. W lasach. Wołczyńiec.
„ Klon jaworowy, *Acer Pseudoplatanus* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Klon pospolity, *Acer platanoides* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Kasztanowate, Hippocastaneae DC.

- VII. 1. Kasztanowiec pospolity, *Aesculus hippocastaneum* L. Przy drogach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Krzyżownicowate, Folygalcae Juss.

- XVII. 2. Krzyżownica pospolita, *Polygala vulgaris* L. Po łąkach i pastwiskach. Rybno.
„ Krzyżownica włosista, *Polygala comosa* Schk. W lasach. Rybno.

R O D Z I N A.

Kłokoczynowate, Staphylaceae Bartl.

- V. 3. Kłokoczyna pierzasta, *Staphylea pinnata* L. W ogródku szkoły realnej.

R O D Z I N A.

Dławiszowate, Celastrineae R. Br.

- V. 1. Trzmielina pospolita, *Evonymus europaeus* L. Po brzegach lasów. Wołczyniec.
„ Trzmielina brodawkowata, *Evonymus verrucosus* Scop. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Szaktakowate, Rhamneae R. Br.

- V. 1. Szaktlak kruszyna, *Rhamnus Frangula* L. W lasach i zaroślach. Rybno.
„ Szaktlak ciernisty, *Rhamnus cathartica* L. - Jak poprzedz. gatunek.

R O D Z I N A.

Ostromleczowate, Euphorbiaceae R. Br.

- XXI. 1. Ostromlecz obrotny, *Euphorbia helioscopia* L. Po polach i pustkowiach. Stanisławów.

- XXI. 1. Ostromlecz szerokoliści, *Euphorbia platyphylla* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Ostfomlecz smukły, *Euphorbia stricta* L. W zaroślach nad Bystrzycą. Stanisławów.
- „ Ostromlecz migdałowaty, *Euphorbia amygdaloides* L. W lasach. Rybno.
- „ Ostromlecz wązkoliści, *Euphorbia Cyparissias* L. W zaroślach nad Bystrzycą. Stanisławów.
- „ Ostromlecz tępoliści, *Euphorbia Esula* L. Po łąkach wilgotnych. Knihinin.
- XXI. 4. Bukszpan zawsze zielony, *Buxus sempervirens* L. W ogródku szkoły realnej.

R O D Z I N A.

Orzechowate, Juglandæae DC.

- XXI. 7. Orzech włoski, *Juglans regia* L. W ogródku szkoły realnej.

R O D Z I N A.

Terpentyńcowate, Terebinthaceae Juss.

- V. 3. Sumak perukowaty, *Rhus Cotinus* L. W ogródku szkoły realnej.
- „ Sumak odurzający, *Rhus typhina* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Sumak jadowity, *Rhus Toxicodendron* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Bałwian chiński, *Ailanthus glandulosa* Desv. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Bodziszkowate, Geranicæae DC.

- XVI. 4. Bodziszek pschawiec, *Geranium robertianum* L. Po miejscach kamienistych. Podlužę.
- „ Bodziszek krwisty, *Geranium sanguineum* L. Po pagórkach. Rybno.
- „ Bodziszek żałobny, *Geranium phaeum* L. Po łąkach i w zaroślach. Stanisławów,
- „ Bodziszek łąkowy, *Geranium pratense* L. Po łąkach wilgotnych. Pawełcze.
- „ Bodziszek błotny, *Geranium palustre* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Bodziszek gołębi, *Geranium columbinum* L. Po łąkach i w zaroślach. Pacyków.
- „ Igiecznik pospolity, *Erodium cicutarium* L'Hrt. Po polach i ugorach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Lnowate, Lineae DC.

- V. 5. Len przeczyszczający, *Linum catharticum* L. Po łąkach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Szczawikowate, Oxalideae DC.

- X. 5. Szczawik pospolity, *Oxalis Acetosella* L. W zaroślach. Pawełcze.
„ Szczawik żółty, *Oxalis stricta* L. W ogrodach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Belzinowate, Balsamineae A. Rich.

- V. 1. Niecierpek pospolity, *Impatiens noli tangere* L. W zaroślach. Pawełcze.

R O D Z I N A.

Cybusznikowate, Philadelphaeae Don.

- XII. 1. Cybusznik pospolity, *Philadelphus coronarius* L. W ogrodach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Wiesiolkowate, Oenotherae Endl.

- VIII. 1. Wierzbówka kłosowa, *Epilobium angustifolium* L. W lasach. Wołczyniec.
„ Wierzbówka kosmata, *Epilobium hirsutum* L. Po miejscach wilgotnych. Kuchinin.
„ Wierzbówka drobnokwiatna, *Epilobium parviflorum* Schrb. Jak poprzedzający gatunek.
„ Wierzbówka błotna, *Epilobium palustre* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Wiesiołek dwuletni, *Oenothera biennis* L. Po przedmieściach. Stanisławów.

R O D Z I N A.

Węgloszowate, Heloragaeae R. Br.

- IV. 1. Kotewka pływająca, *Trapa natans* L. W stawie. Krechowce.
XXI. 7. Wywłoczник kłosowy, *Myriophyllum spicatum* L. Nad brzegiem stawu. Krechowce.

- XXI. 7. Wywłocznik okręgowy, *Myriophyllum verticillatum* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Krzyżownicowate, Lythrarieae Juss.

- XI. 1. Krwawnica pospolita, *Lythrum Salicaria* L. Po mokrych łąkach. Knihinin.

R O D Z I N A.

Jabłkowate, Pomaceae Juss.

- XII. 5. Głóg pospolity, *Crataegus Oxyacantha* L. W lasach. Woleczyniec.
„ Grusza pospolita, *Pyrus communis* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Grusza jabłoń, *Pyrus Malus* L. Jak poprzedzający gatunek.
„ Jarzębina pospolita, *Sorbus aucuparia* L. Przy drogach i w lasach. Pawełcze.
„ Nieszpulka górską, *Cotoneaster vulgaris* L. W ogródku szkoły realnej.
„ Pigwa pospolita, *Cydonia vulgaris* L. Jak poprzedzający gatunek.

R O D Z I N A.

Różowate, Rosaceae Juss.

- IV. 1. Przywrotnik pospolity, *Achillea vulgaris* L. Po łąkach. Stanisławów.
„ Krewnik lekarski, *Sanguisorba officinalis* L. Po łąkach wilgotnych. Rybno.
XI. 2. Rzep rzepik, *Agrimonia Eupatoria* L. Po skałach. Woleczyniec.
XII. 5. Tawuła kłosowata, *Spiraea Aruncus* L. Po zaroślach. Pasieczna.
„ Tawuła bulwkowa, *Spiraea Filipendula* L. Po łąkach i zaroślach. Pawełcze.
„ Tawuła błotna, *Spiraea Ulmaria* L. Po pagórkach i zaroślach. Pacyków.
XII. 6. Róża polna, *Rosa canina* L. Przy drogach i w lasach. Woleczyniec.
„ Kuklik ogrodowy, *Geum urbanum* L. Po przedmieściach. Stanisławów
„ Kuklik nadbrzeżny, *Geum rivale* L. Po zaroślach i łąkach mokrych. Pawełcze.
„ Malina pospolita, *Rubus Idaeus* L. W lasach i zaroślach. Woleczyniec.
„ Malina jeżyna, *Rubus fruticosus* L. W zaroślach nad Bystrzycą. Stanisławów.
„ Malina skalna, *Rubus saxatilis*. W lasach i zaroślach. Pacyków.

- XII. 6. Poziómka jadalna, *Fragraria vesca* L. W lasach po pagórkach. Wołczyniec.
- „ Srebrnik pospolity, *Potentilla anserina* L. Po łąkach i w rowach. Stanisławów.
- „ Srebrnik biały, *Potentilla alba* L. W lasach. Wołczyniec.
- „ Srebrnik rozesłany, *Potentilla reptans* L. Po przedmieściach. Stanisławów.
- „ Srebrnik wzniesiony, *Potentilla recta*. L. W zaroślach nad Bystrzycą. Stanisławów.
- „ Srebrnik schyłony, *Potentilla inclinata* Vill. Po pagórkach trawiastych. Wołczyniec.
- „ Drzewianka wzniesiona, *Tormentilla erecta* L. W lasach po miejscach wilgotnych. Pawełcze.

R O D Z I N A.

Migdałowate, Amygdaleae Juss.

- XII. 1. Śliwa tarń, *Prunus spinosa* L. Przy drogach i w lasach. Pawełcze.
- „ Śliwa czeremcha, *Prunus Padus* L. Po wsiach i lasach. Wołczyniec.
- „ Śliwa czerecha, *Prunus duracina* Hort. W ogródku szkoły realnej.

R O D Z I N A.

Łupinowe, Leguminosae Juss.

- XVII. 3. Grochodrzew pospolity, *Robinia pseudacacia*. L. Przy drogach. Stanisławów.
- „ Janowiec farbierski, *Genista tinctoria* L. Po łąkach lesistych. Rybno.
- „ Szechrzeniec czarniawa, *Cytisus nigricans* L. W lasach. Wołczyniec.
- „ Szechrzeniec Hordowit, *Cytisus Laburnum* L. W ogródku szkoły realnej.
- „ Przelot pospolity, *Anthyllis vulneraria* L. Po łąkach. Wołczyniec.
- „ Wilżyna polna, *Ononis hircina* Jacq. Po łąkach piaszczystych. Podpieczary.
- „ Kozorożec chmielowaty, *Medicago lupulina* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.
- „ Kozorożec sierpowaty, *Medicago falcata* L. Po pastwiskach i zaroślach. Stanisławów.
- „ Nostrzyk biały, *Melilotus alba* Desv. Przy drogach i polach. Stanisławów.
- „ Nostrzyk żółty, *Melilotus officinalis* Desv. W zaroślach. Wołczyniec.
- „ Koniczyna łąkowa, *Trifolium pratense* L. Po łąkach. Stanisławów.

- XVII. 3. Koniczyna rozesłana, *Trifolium repens* L. Po łąkach i pastwiskach. Stanisławów.
- „ Koniczyna mieszana, *Trifolium hybridum* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Koniczyna górską, *Trifolium montanum* L. Po łąkach i w zaroślach. Pawełcze.
- „ Koniczyna polna, *Trifolium arvense* L. Po polach i ugorach. Stanisławów.
- „ Koniczyna żółtawa, *Trifolium ochroleucum* L. Po łąkach lesistych. Rybno.
- „ Komonica różkowata, *Lotus corniculatus* L. Po łąkach i w zaroślach. Stanisławów.
- „ Truszelina zwyczajna, *Colutea arborescens* L. W ogródku szkoły realnej.
- „ Tragant lukrecyowaty, *Astragalus glycyphyllos* L. Po brzegach lasów. Rybno.
- „ Tragant pęcherzykowaty, *Astragalus Cicer* L. W zaroślach. Wołczyniec.
- „ Cieciorka pstra, *Coronilla varia* L. W zaroślach i po łąkach. Pawełcze.
- „ Kokornica siewna, *Onobrychis sativa* Lam. Po polach. Wołczyniec.
- „ Soczewica włosista, *Ervum hirsutum* L. Po polach. Stanisławów.
- „ Soczewica czerwoniana, *Ervum tetraspermum* L. Między zbożem. Stanisławów.
- „ Wyka siewna, *Vicia sativa* L. Po polach. Stanisławów.
- „ Wyka zaroślowa, *Vicia dumentorum* L. W lasach. Wołczyniec.
- „ Wyka leśna, *Vicia silvatica* L. Jak poprzedzający gatunek.
- „ Wyka ptasia, *Vicia Cracca* L. Po polach. Stanisławów.
- „ Wyka kosmata, *Vicia villosa* Rth. Po brzegach lasów. Paćków.
- „ Wyka płotowa, *Vicia sepium* L. W lasach i zaroślach. Rybno.
- „ Wyka wązkolistna, *Vicia angustifolia* Rth. W zbożu i po łąkach. Stanisławów.
- „ Groszek łąkowy, *Lathyrus pratensis* L. Po łąkach i w zaroślach. Stanisławów.
- „ Groszek bulwiasty, *Lathyrus tuberosus* L. W zbożu i po polach. Stanisławów.
- „ Groszek leśny, *Lathyrus silvaticus* L. Po łąkach lesistych. Pawełcze.
- „ Wołowik wiosenny, *Orobus vernus* L. W lasach. Rybno.
- „ Wołowik czarny, *Orob. niger* L. Jak poprzedzający gatunek.
-

Spis rodzajów według systemu Linneusza.

I. 2.

Jednoprzęcikowe, dwusłupkowe.

Monandria, digynia.

Rzęśl, Callitriche L.

II. 1.

Dwuprzęcikowe, jednosłupkowe.

Diandria, monogynia.

Jesion, Fraxinus L.

Ligustr. Ligustrum L.

Lilak, Syringa L.

Rzęsa, Lemna L.

Przetacznik, Veronica L.

Szałwija, Salvia L.

Wileza stopa, Lycopus L.

III. 1.

Trójpzęcikowe, jednosłupkowe.

Triandria, monogynia.

Rozpunka, Valerianella Mch.

Kozłek, Valeriana L.

Kosaciec Iris L.

Mieczyk, Gladiolus L.

Szezeń, Nardus L.

Cibora, Cyperus L.

Welnianka, Eriophorum L.

Sitowie, Scirpus L.

III. 2.

Trójpzęcikowe, dwusłupkowe.

Triandria, digynia.

Życica, Lolium L.

Rolnica, Triticum L.

Palczatka, Andropogon L.

Proso, Panicum L.

Prosownica, Miliun L.

Tomka, Anthoxanthum L.

Myszyber, Phalaris L.

Brzanka, Phleum L.

Wyczyniec, Alopecurus L.

Ostnica, Stipa L.

Mietelnica, Agrostis L.

Trzeina, Phragmites L.

Perłówka, Melica L.

Kłósówka, Holcus L.

Stokłosa, Bromus L.

Żytnik, Brachypodium Beauv.

Drzączka, Briza L.

Kópkówka, Dactylis L.

Wyklina, Poa L.

Grzebienica, Cynosurus L.

Manna, Glyceria R. Br.

Trzęslica, Molinia Schrk.

IV. 1.

Czteropzęcikowe, jednosłupkowe.

Tetrandria, monogynia.

Doreń, Cornus L.

Kotewka, Trapa L.

Babka, Plantago L.

Szezeń, Dipsacus L.

Świerzbica, Knautia L.

Czarnikąs, Succisa M. K.

Dryjakiew, Scabiosa L.

Przytulia, Galium L.

Marzanka, Asperula L.

Krewnik, Sanguisorba L.

Przywrotnik, Achemilla L.

Konwalijka, Majanthemum Rth.

IV. 4.

Czteropęcikowe, czterosłupkowe.

Tetrandria, tetragynia.

Karmik, Sagina L.

Rdestnica, Potamogeton L.

V. 1.

Pięciopęcikowe, jednosłupkowe.

Pentandria, monogynia.

Woskówka, Cerinthe Tourn.

Żmijowiec, Echium L.

Nawrot, Lithospermum L.

Lepezyca, Asperugo L.

Żywokost, Symphytum L.

Niezapominajka, Myosotis L.

Farbownik, Anchusa L.

Ostrzeń, Cynoglossum L.

Stroszek, Echinosperrnum Sw.

Okrężnica, Hottopia L.

Bobrek, Menyemthes L.

Bieluń, Datura L.

Lulek, Hyosciamus L.

Kurzyśląd, Anagallis L.

Pierwiosnka, Primula L.

Dziowanna, Verbascum L.

Bażanowiec, Lysimachia L.

Czerwieńiec, Erythraea Rich.

Powój, Convolvulus L.

Barwinek, Vinca L.

Miechunka, Physalis L.

Psianka, Solanum L.

Wiciokrzew, Lonicera L.

Zarwa, Phyteuma L.

Dzwonek, Campanula L.

Fiołek, Viola L.

Nieciórpek, Impatiens L.

Trzmielina, Evonymus L.

Szakłak, Rhamnus L.

Porzeczka, Ribes L.

Bluszcz, Hedera L.

Leniec, Thesium L.

Połonicznik, Herniaria L.

V. 2.

Pięciopęcikowe, dwusłupkowe.

Pentandra, digynia.

Wiąz, Ulmus L.

Komosa, Chenopodium L.

Lebioda, Atriplex L.

Kaniańka, Cuscuta L.

Ciemieżyk, Cynanchum P. Br.

Goryczka, Gentiana L.

Wietrznik, Eryngium L.

Żankiel, Sanicula L.

Żorzyczka, Astrantia L.

Kłobuczka, Torrilis Adans.

Pietrasznik, Conium L.

Trzebula, Chaerophyllum L.

Marchew, Daucus L.

Okrzyn, Laserpitium L.

Olszeniec, Selinum L.

Dzięgiel, Angelica L.

Barszcz, Heracleum L.

Pasternak, Pastinaca L.

Podagrycznik, Aegopodium L.

Kminek, Carum L.

Biedrzeńiec, Pimpinella L.

Szałeń, Cicuta L.

Merek, Sium L.

Blekot, Aethusa L.

Galucha, Oenanthe L.

Laniczyst, Libanotis Cr.

V. 3.

Pięciopęcikowe, trójstłupkowe.

Pentandra, trigynia.

Kłokoczyna, Staphylea L.

Sumak, Rhus L.

Bałwian, Ailanthus Desv.
Kalina, Viburnum L.
Bez, Sambucus L.

V. 5.

Pięciopęcikowe, pięciosłupkowe.

Pentandra, pentagynia.

Len, Linum L.

VI. 1.

Sześciopęcikowe, jednosłupkowe.

Hexandria, monogynia.

Kwaśnica, Berberis L.
Śnieżycza, Leucoium L.
Gładysz, Galanthus L.
Konwaliya, Convallaria L.
Czosnek, Allium L.
Lilija, Lilium L.
Pajęcznica, Anthericum L.
Cebulica, Scilla L.
Tatarak, Acorus L.
Kosmatok, Luzula DC.
Sit, Juncus L.

VI. 3.

Sześciopęcikowe, trójsłupkowe.

Hexandria, trigynia.

Ziemowit, Colchicum L.
Ciemierzycza, Veratrum L.
Szczaw, Rumex L.

VI. 4.

Sześciopęcikowe, wielosłupkowe.

Hexandria, polygynia.

Żabieniec, Alisma L.

VII. 1.

Siedmiopęcikowe, jednosłupkowe.

Heptandria, monogynia.

Kasztanowiec, Aesculus L

VIII. 1.

Ośmiopęcikowe, jednosłupkowe.

Octandria, monogynia.

Borówka, Vaccinium L.
Wierzbówka, Epilobium L.
Wiesiołek, Oenothera L.
Klon, Acer L.
Rdest, Polygonum L.
Wawrzynok, Daphne L.

VIII. 2.

Ośmiopęcikowe, dwusłupkowe.

Octandria, Digynia.

Śledzionnica, Chrysosplenium L.

VIII. 4.

Ośmiopęcikowe, czterosłupkowe.

Octandria, tetragynia.

Piżmaczek, Adoxa L.
Czworolist, Paris L.

IX. 3.

Dziewięciopęcikowe, sześćosłupkowe.

Enneandria hexagynia.

Rozświta, Butomus L.

X. 1.

Dziesięciopęcikowe, jednosłupkowe.

Decandria, monogynia.

Gruszyczka, Pyrola L.

X. 2.

Dziesięciopęcikowe, dwustupkowe.

Decandria, digynia

Goździk, Dianthus L.
Mydlnica, Saponaria L.
Gypsówka, Gypsophila L.
Czerwiec, Scleranthus L.

X. 3.

Dziesięciopęcikowe, trójstupkowe.

Decandria, trigynia.

Wyżpin, Cucubalus L.
Lepnica, Silene L.
Gwiazdnica, Stellaria L.
Piaskowiec, Arenaria L.

X. 5.

Dziesięciopęcikowe, pięciostupkowe.

Decandria, pentagynia.

Szezawnik, Oxalis L.
Rozehodnik, Sedum L.
Fioletka, Lychnis. Tourn.
Miękotka, Malachium Fries.
Sporek, Spergula L.

XI. 1.

Dwunastopęcikowe, jednostupkowe.

Dodecandria, monogynia.

Krwawnica, Lythrum L.
Kopytnik, Asarum L.

XI. 2.

Dwunastopęcikowe, dwustupkowe.

Dodecandria, digynia.

Rzep, Agrimonia L.

XII. 1.

Dwudziestopęcikowe, jednostupkowe.

Icosandria monogynia.

Śliwa, Prunus L.
Cybusznik, Philedelphus L.

XII. 2—5.

Dwudziestopęcikowe, dwupięciostupkowe.

Icosandria, di-pentagynia.

Pigwa, Cydonia Tourn.
Nieszpułka, Cetonaeaster Med.
Grusza, Pyrus L.
Jarzębina, Sorbus L.
Głóg, Crataegus L.
Tawuła, Spiraea L.

XII. 6.

Dwudziestopęcikowe, wielostupkowe.

Icosandria, polygynia.

Kuklik, Geum L.
Poziómka, Fragraria L.
Srebnik, Potentilla L.
Drzewianka, Tormentilla L.
Róża, Rosa L.
Malina, Rubus L.

XIII. 1.

Wielopęcikowe, jednostupkowe.

Polyandria, monogynia.

Glistownik, Chelidonium L.
Mak, Papaver L.
Lipa, Tilia L.
Posłonek, Helianthemum Tourn.
Grzybioń, Nymphaca L.

XIII. 2—7.

*Wielopięciokowe, dwu-wielu-
słupkowe.*

Polyandria, di-polygynia.

Ostróżka, Delphinium L.
 Pluskwica, Cimicifuga L.
 Jaskier, Ranunculus L.
 Miłek, Adonis L.
 Czernuszka, Nigella L.
 Zdrojówka, Isopyrum L.
 Zawilec, Anemone L.
 Wątrobnica, Hepatica L.
 Powójnik, Clematis L.
 Rutewka, Thalictrum L.
 Kaczuńce, Caltha L.

XIV. 1.

Dwusilne, nagonasienne.

Didynamia, gymnospermia.

Mięta, Mentha L.
 Dąbrówka, Ajuga L.
 Ożanka, Teucrium L.
 Krzeczina, Marrubium L.
 Macierzycza, Origanum L.
 Macierzanka, Thymus L.
 Miodownik, Melittis L.
 Badył, Geleopsis L.
 Jasnota, Lamium L.
 Bluszczyk, Glechoma L.
 Kocimięta, Nepeta L.
 Bukwica, Betonica L.
 Bezząb, Galeobdolon Huds.
 Serdecznik, Leonurus L.
 Czyścicie, Stachys L.
 Mierznica, Ballota L.
 Tarczycza, Scutellaria L.
 Storzyszek, Clinopodium L.
 Głównienka, Prunella L.
 Rejownik, Melissa L.
 Czyścica, Calamintha Moench.

XIV. 2.

Dwusilne, krytonasienne.

Didynamia, angiospermia.

Luskiewnik, Lathraea L.
 Lnica, Linaria L.
 Szeleźnik, Rhinanthus L.
 Pszeniec, Melampyrum L.
 Świetlik, Euphrasia L.
 Trędownik, Scrophularia L.
 Naparstnica, Digitalis L.
 Koszysko, Verbena L.

XV. 1.

Czworosilne, strączkowate.

Tetradynamia, siliculosae.

Chrząn, Cochlearia L.
 Pieprzyca, Lepidium L.
 Tobołki, Thlaspi L.
 Tazznik, Capsella Vent.
 Smagliczka, Alyssum L.
 Pyleniec, Farssetia R. Br.
 Głodek, Draba L.
 Orzędka, Neslia L.

XV. 2.

Czworosilne, strąkowe.

Tetradynamia, siliquosae.

Rzożucha, Cardamine L.
 Żywiec, Dentaria L.
 Gorczyca, Sinapis L.
 Gęsiówka, Arabis L.
 Pszonak, Erysimum L.
 Stulisz, Sisymbrium L.
 Gorycznik, Barbaraea R. Br.
 Wieżyczka, Turritis L.
 Rzdokiewnik, Raphanus L.

XVI. 4.

Jednouiązkowe, dziesięciopęcikowe.

Monadelphia, decandria.

Tamaryszek, Tamarix L.
Bodziszek, Geranium L.
Iglicznik, Erodium Herit.

XVI. 5.

Jednowiązkowe, wielopęcikowe.

Monadelphia, polyandria.

Śláz, Althea L.
Ślázik, Malva L.
Ślázówka, Lavatera L.

XVII. 1.

Dwuwiązkowe, sześciopęcikowe.

Diadelphia, hexandria.

Dymnica, Fumaria L.
Kokorycz, Corydalis DC.

XVII. 2.

Dwuwiązkowe, ośmiopęcikowe.

Diadelphia, octandria.

Krzyżownica, Polygala L.

XVII. 3.

Dwuwiązkowe, dziesięciopęcikowe.

Diadelphia, decandria.

Janowiec, Gonista L.
Szezodrzenia, Cytisus L.
Wilżyna, Ononis L.
Przelot, Anthyllis L.
Kozorożec, Medicago L.
Nostrzyk, Melilotus L.
Koniczyna, Trifolium L.
Komonica, Lotus L.

Grochodrzew, Robinia L.
Truszczelina, Colutea L.
Wyka, Vicia L.
Sozewica, Ervum Tourn.
Groszek, Lathyrus L.
Wołowik, Orobus L.
Tragan, Astragalus L.
Cieciorka, Coronilla L.
Kokornica, Onobrychis Tourn.

XVIII. 4.

Wielowiązkowe, wielopęcikowe.

Polyadelphia, polyandria.

Dziurawiec, Hypericum L.

XIX. 1.

Głównokozroste, wszystkie kwiaty doskonałe.

Syngenesia, polygamia aequalis

Łoczyga, Lapsana L.
Podróznik, Cychorium L.
Papawa, Crepis L.
Jastrzębiec, Hieracium L.
Sałata, Lactuca L.
Mniszek, Taraxacum Juss.
Nicennica, Leontodon L.
Goryczel, Pieris L.
Wężymord, Scorzonera L.
Kozibród, Tragopogon L.
Sadziec, Eupatorium L.
Popłoch, Onopordon L.
Oset, Carduus L.
Siorpik, Serratula L.
Łopian, Lappa Tourn.
Ostrożeń, Cirsium Tourn.
Dziesięcił, Carlina L.
Dwuząb, Bidens L.

XIX. 2.

Głównokształte, kwiaty tarczowe są doskonałe, brzegowe zaś są słupkowe.

Syngenesia, polygamia superflua.

Bylica, Artemisia L.
Wrotycz, Tanacetum L.
Szarota, Gnaphalium L.
Popielnik, Cineraria L.
Ukwap, Filago L.
Stokroć, Bellis L.
Maruna, Pyrethrum L.
Królki, Chrysanthemum L.
Rumianek, Matricaria L.
Rumian, Anthemis L.
Kichawiec, Achillea L.
Starzec, Senecio L.
Podbiał, Tussilago L.
Kozikorzeń, Doronicum L.
Gwiazdosz, Aster L.
Nawłóć, Solidago L.
Przymiotnik, Erigeron L.
Oman, Inula L.
Płesznik, Pulicaria Gärtn.

XIX. 3.

Głównokształte, kwiaty tarczowe są doskonałe, brzegowe zaś są płonne.

Syngenesia, polygamia frustranea.

Chaber Centaurea L.

XIX. 5.

Głównokształte, jednokwiatowe główki łączą się w jedną kulistą główkę.

Syngenesia, polygamia segregata.

Jeżonóg, Echinops L.

XX. 1.

Słupkokształte, jednoprzęcikowe.
Gynandria, monandria.

Storczyk, Orchis L.
Podkolan, Platanthera Rich.
Listera, Listera R. Br.
Kruszezyk, Epipactis Rich.
Gnieźnik, Neotia L.

XX. 2.

Słupkokształte, dwuprzęcikowe.
Gynandria, diandria.

Obuwik, Cypripedium L.

XXI. 1.

Oddzielnokwiatowe, jednoprzęcikowe.

Monoecia, monandria.

Jezierza, Najas L.
Ostromłocz, Euphorbia L.
Czermień, Calla L.

XXI. 3.

Oddzielnokwiatowe, trzypręcikowe.

Monoecia, triandria.

Turzyca, Carex L.
Jeżogłówka, Sparganium L.
Rogoża, Typha L.

XXI. 4.

Oddzielnokwiatowe, czteroprzęcikowe.

Monoecia, tetrandria.

Pokrzywa, Urtica L.
Bukszpan, Buxus L.
Olsza, Alnus L.
Brzoza, Betula L.
Morwa, Morus L.

XXI. 5.

*Oddzielnokwiatowe, pięciopęc-
cikowe.*

Monoccia, pentandria.

Rzepień, Xanthium L.
Amarant, Amarantus L.

XXI. 7.

*Oddzielnokwiatowe, wielopęc-
cikowe.*

Monoccia, polyandria.

Rogatek, Ceratophyllum L.
Wywłócznik, Myriophyllum L.
Uszyca, Sagittaria L.
Grab, Carpinus L.
Orzech, Juglans L.
Buk, Fagus L.
Kasztan, Castanea Tourn.
Leszczyna, Corylus L.
Dąb, Quercus L.

XXI. 8.

*Oddzielnokwiatowe, jednowiąz-
kowe.*

Monoccia, monadelphia.

Sosna, Pinus L.
Jodła, Abies Tourn.
Modrzew, Larix Tourn.

XXI. 9.

*Oddzielnokwiatowe, wielowiąz-
zkowe.*

Monoecia, polyadelphia.

Przestęp, Bryonia L.

Ogórkowój, Sicyos L.

Platan, Platanus L.

XXII. 2.

*Rozdzielnokwiatowe, dwupęc-
cikowe.*

Dioecia, diandria.

Wierzba, Salix L.

XXII. 5.

*Oddzielnokwiatowe, pięciopęc-
cikowe.*

Dioecia, pentandria.

Chmiel, Humulus L.

XXII. 8.

*Rozdzielnokwiatowe, ośmiopęc-
cikowe.*

Dioecia, octandria.

Topola, Populus L.

XXII. 9.

*Rozdzielnokwiatowe, dziewię-
ciopęcikowe.*

Dioecia, enneandria.

Żabiściek, Hydrocharis L.

XXII. 14.

*Rozdzielnokwiatowe, jednowiąz-
kowe.*

Dioecia, monadelphia.

Cis, Taxus L.

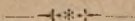
Życiodrzew, Thuja L.

Jałowiec, Juniperus L.

W Stanisławowie, w Czerwcu 1881.

Karol Borowiczka

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Skład grona nauczycieli

z końcem roku szkolnego 1881.

1. **Czaczkowski Józef**, c. k. dyrektor, uczył matematyki w klasie VI. 5. godzin tygodniowo.
2. **Bączalski Edmund**, c. k. profesor, uczył języka polskiego w klasie III. i V. i języka niemieckiego w klasie I. b. i V., razem 17 godzin tygodniowo.
3. **Bittner Józef**, c. k. profesor, uczył matematyki w klasie II., III. i VII. i fizyki w klasie III. i IV., razem 18 godzin tygodniowo.
4. **Czapelski Jan**, c. k. profesor, uczył rysunków odręcznych od klasy III. do VII., razem 20 godzin tygodniowo.
5. **Gorecki Karol**, c. k. profesor, uczył geografii w klasie I. a. i II., matematyki w klasie V. i fizyki w klasie VI. i VII., razem 18 godzin tygodniowo.
6. **Miazga Franciszek**, c. k. profesor, uczył chemii od klasy IV. do VII., języka polskiego i historii w klasie IV., tudzież prowadził ćwiczenia w laboratorium chemicznem, razem 20 godzin tygodniowo.
7. **Wójeik Józef**, c. k. profesor, uczył języka polskiego w klasie II. i VII., i języka niemieckiego w klasie IV. i VII., razem 15 godzin tygodniowo.
8. **Lewicki Eustachy**, c. k. profesor, uczył języka polskiego w klasie I. a. i VI. i języka niemieckiego w klasie III. i VI., razem 16 godzin tygodniowo.
9. **Łazarski Mieczysław**, c. k. profesor, uczył geografii w klasie I. b. geometrii wykreślnej w klasie IV. V. i VI., rysunków odręcznych i kaligrafii w klasie II., razem 18 godzin tygodniowo.
10. **Rembacz Michał**, c. k. profesor, uczył geometrii wykreślnej w klasie I. a., I. b., III. i VII. tudzież kaligrafii w klasie I. a. i III., razem 18 godzin tygodniowo.
11. **Borowiczka Karol**, c. k. nauczyciel, uczył historii naturalnej w klasie I. a., I. b., II., VI. i VII., razem 17 godzin tygodniowo.

12. **Ks. Eiselt Jan**, katecheta rzym. kat. uczył religii od klasy I. do VII., razem 14 godzin tygodniowo.
13. **Kobak Jan**, egzaminowany zastępcą nauczyciela, uczył geografii od klasy III. do VII. i historyi w klasie II. III. V. VI. i VII. razem 19 godzin tygodniowo.
14. **Ks. Sieminowicz Eugeniusz**, egzaminowany zastępcą katechety ob. gr. kat. uczył religii od I. do VII., razem 14 godzin tygodniowo.
15. **Głowacki Justyn**, egzaminowany zastępcą nauczyciela, uczył arytmetyki w klasie I. a, I. b. i IV., geometrii wykreślnej w klasie II. i kaligrafii w klasie I. b. razem 17 godzin tygodniowo.
16. **Mikiewicz Feliks**, egzaminowany zastępcą nauczyciela, uczył języka polskiego w klasie I. b. i języka niemieckiego w klasie I. a. i II. razem 16 godzin tygodniowo.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych.

1. **Broszniowski August**, uczył języka francusk. 4 godz. tygodn.
2. **Pistl Józef**, uczył śpiewu 4 godz. tygodn.
3. **Miazga Franciszek**, uczył gimnastyki 6 godz. tygodn.
4. **Ks. Sieminowicz Eugeniusz**, uczył języka ruskiego 4 godz. tygodn.
5. **Bączalski Edmund**, uczył historyi kraju rodzinnego 2 godz. tygodn.
6. **Wójeik Józef**, uczył historyi kraju rodzinnego 2 godz. tygodn.

ROZKŁAD NAUKI.

Przedmioty obowiązkowe i wykaz książek szkolnych.

I. KLASA A. i B.

Gospodarz: Kl. I. a. *Mikiewicz*, I. b. *Głowacki*.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Zasady katolickiej nauki wiary i moralności, tudzież o środkach zbawienia podług Deharbego, tłóm. Likowski. Rel. rus. katechizm kat. wiary ułożył ks. J. Huszalewicz.

Język polski. 4 godziny tygodniowo. Najważniejsze zasady głośowni, praktycznie przy sposobności lektury. Deklinacya imion aż do liczebnika włącznie. O zdaniu pojedynczem. Prawie wszystkie ustępy z Wypisów czytano rozbierano i o ile możności poprawnie opowiadano. Cenniejsze ustępy poetyczne wygłaszano. Co tydzień jedno

zadanie szkolne. W II. półr. co tydzień zadanie domowe, co 14 dni zadanie szkolne. Wypisy polskie tom I. Gram. Małeckiego.

Język niemiecki. Tygodniowo 6 godzin. Gramatyka Dr. Janoty. Uczono form przedmiotnikowych i czasownikowych w odmianach spół- i samogłoskowych i przerabiano je praktycznie na przeznaczonych do tego Dr. Janotę przykładach, przy których najgłówniejsze zasady składni, szyku i zgody wyjaśniono. W drugiej połowie II. półroczu wprawiono uczniów przy czytaniu ustępów z książki ćwiczeń Janoty przez odpowiednie pytania poprawnego i samodzielnego wyrażania się w języku niemieckim. Co tydzień półgodzinne zadanie szkolne (extemporale).

Geografia. 3 godziny tygodniowo. Pojęcia wstępne z geografii fizycznej i matematycznej, o ile do zrozumienia i oryentowania się na mapie uczniom są potrzebne. Oro- i hydrograficzny pogląd na części świata i pojedyncze państwa według książki Bellingora.

Arytmetyka. 4 godziny tygodniowo. Układ liczbowy. Cztery działania liczbami całkowitemi i dziesiętnymi, mianowanymi i niemianowanymi. Fortele rachunkowe i sposoby skrócone. Podzielność liczb, wynajdywanie najmniejszej wspólnej wielokrotnej i największej wspólnej miary; ułamki zwyczajne. Według arytmetyki dla klas niższych realnych podług 19. wydania Dr. Fr. Moenika opracowanej przez Edmunda Bączalskiego.

Historia naturalna. 3 godziny tygodniowo. Zoologia według książki Dr. Nowickiego, dla klas niższych.

Geometria i rysunki geometryczne. 4 godziny tygodniowo. Nauka o punktach, liniach, kątach, trójkątach, czworo-wielokątach i kole. Głównie pojęcia ze Stereometrii. Rysowano te ilości przestrzenne z uwzględnieniem ich wielkości i położenia z wolnej ręki podług rysunku nauczyciela na tablicy. Ornamenta geometryczne.

Kaligrafia. 2 godziny tygodniowo. Pismo zwyczajne według wzorów Greinera, po polsku i po niemiecku.

II. KLASA.

Gospodarz: *Łazarcki.*

Religia. 2 godziny tygodniowo. Historia starego testamentu z uwzględnieniem chronologii i geografii, według książki ks. Tyea. Religia ruska. Istorja biblijna, staryj zawit według ks. Tyea, tłómaczył J. W.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Powtórzenie i uzupełnienie nauki o głosowni i deklinacyi; rzecz o konjugacyi i o zdaniu na podstawie

gramatyki Dr. Małeckiego. Czytanie, objaśnianie, opowiadanie i deklamacya. Wypisy tom II. Ówieszenia piśmienne jak w klasie I.

Język niemiecki. Tygodniowo godzin 6. Powtórzono deklinacyą i odmianę czasowników w pojedynczych formach. Formy złożone i strona bierna z odpowiednimi przykładami z ćwiczeń Dr. Janoty tom I. Odmiany czasów moenych, liczebników i zaimków. Ortografia i wymawianie niemieckie. Co tydzień 1 zadanie domowe i szkolne.

Geografia. Tygodniowo 2 godziny. Szczegółowa geografia Azji i Afryki. Z Europy: Grecya, Turcya, Włochy, Hiszpania, Portugalia, wedle książki Wiślickiego, oprac. przez Bar... i Dz...

Historya. 1 godzina tygodniowo. Przegląd ważniejszych wypadków z historyi starożytnej, na podstawie historyi Weltera w tłumaczeniu Z. Sawczyńskiego.

Arytmetyka. Austryackie miary, wagi i monety; skrócone mnożenie i dzielenie; stosunki i proporcye; reguła trzech pojedyncza i złożona; praktyka włoska; rachunek procentu prostego i jego zastosowanie do rachunków kupieckich; rachunek terminu: reguła spółki, łańcuchowa, przeciętna i mieszaniny, według książki jak w klasie I. Co 14 dni zadanie szkolne.

Historya naturalna. Tygodniowo 3 godziny. W I. półroczu mineralogia, według książki Kłęska. W II. półroczu botanika według książki Hückla.

Geometrya i rysunki geometryczne. 4 godziny tygodniowo. Przedmiot z I. klasy w krótkości powtórzono. Przystawanie i podobieństwo trójkątów z udowodnieniem polegającym na konstrukcyi takowych. Nauka o kole, elipsie, hiperboli i paraboli. Główne twierdzenia ze stereometry. Rysowano dotyczące konstrukcye geometryczne.

Rysunki odręczne. Tygodniowo 4 godziny. Rysowano według zasad perspektywy utwory przestrzenne z modeli drutowych; tudzież z wzorów podanych na tablicy.

Kaligrafia. Jak w klasie pierwszej.

III. KLASA.

Gospodarz: *Rembacz.*

Religia. 2 godziny tygodniowo. Historya życia Chrystusa i historya apostołska z uwzględnieniem biblijnej geografii i chronologii, według książki ks. Tyca. Religia ruska. Istorya biblijna, nowyj zawit, według książki ks. Tyca, tłumaczył J. W.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Nieodmienne części mowy; składnia zgody; nauka o zdaniu złożonym. Prócz tego powtórzono naukę o rzeczowniku, przymiotniku i zaimku, jakoteż o ortografii, podług gramatyki Dr. Małockiego. Z Wypisów przeczytano tom III, a kilkanaście ustępów opowiadano, rozbievano i uczono się na pamięć. Również wygłaszano kilka większych ustępów poetycznych. Co 10 dni zadanie domowe, co 3 tygodnie zadanie szkolne.

Język niemiecki. Tygodniowo 5 godzin. Gram. Dr. Janoty. Powtórzono naukę o czasownikach mocnych, z szczególném uwzględnieniem form złożonych. Nauka o przyimkach i o zachowaniu się ich w połączeniu z czasownikami. W zastosowaniu tej nauki przerabiano ćwiczenia w składni szyku i w frazeologii języka o ile się do tego sposobność nastęczyła. Wypisy Hamerskiego. Czytanie, objaśnienie, opowiadanie i wygłaszanie prozaicznych i poetycznych ustępów. Rozbiory gramatyczne: tłumaczenia z niemieckiego na polskie i odwrotnie: ćwiczenia w konwersacyi na podstawie czytanych ustępów. Co 10 dni zadanie domowe, co 14 dni zadanie szkolne.

Geografia. Tygodniowo 2 godziny. Szczegółowa geografia Francyi, Belgii, Holandyi, Szwajcaryi, Rosyi, Niemiec, Danii, Szwecyi, Anglii; tudzież geografia Ameryki, Australii, według książki Wisliciego.

Historya. Tygodniowo 2 godziny. Dzieje średnich wieków, według książki Weltera w tłumaczeniu Z. Sawczyńskiego.

Arytmetyka. 4 godziny tygodniowo. Powtórzenie i uzupełnienie materiału naukowego z klas poprzednich. Rachunek czasu, miar i wag. Rachunek czystej zawartości złota i srebra. Rachunek monet. Jednostki mennicze. Rachunek papierów wartościowych. O wekslach. Działania liczbami ogólnemi; podnoszenie do kwadratu i sześciannu i wyciąganie drugiego i trzeciego pierwiastka z uwzględnieniem skróconych sposobów rachowania. Według książki: Arytmetyka dla 3. i 4. klasy szk. real. przez Edm. Bączalskiego i Grz. Grzybowskię.

Fizyka. 3 godziny tygodniowo. Ogólne i szczególne własności ciał, o ciepłe; z mechaniki statyka; hydro- i aerostatyka, według książki Dr. A. Kunzeka w tłumaczeniu Dr. Tomasza Stanoekiego.

Geometrya i rysunki geom. Tygodniowo 4 godziny. Powtórzenie i uzupełnienie materiału naukowego z klasy II. Uczono o podobieństwie figur; o kole i krzywych stożkowych; wreszeie o głównych zasadach Stereometrii. Rysowano konstrukeye geometryczne i ćwiczone w nakładaniu farbami.

Rysunki odręczne. (Drugi stopień nauki). Tygodniowo 4 godziny. Ćwiczenia w rysunku ornamentalnym podług zarysu nauczyciela na

tablicy i podług bezbarwnych jakoteż kolorowych wzorów w rozmiarze powiększonym lub pomniejszonym. W zakres tych ćwiczeń wchodzi przy sposobności także kształty ludzkie i zwierząt. Omawiano i ćwiczone w cieniowaniu ołówkiem, jedną lub dwoma kródkami. Uczono głównych zasad kolorowania i harmonii kolorów. Dalszy ciąg nauki o perspektywie na modelach drewnianych, zdolniejsi uczniowie rysowali z modeli gipsowych, a ukończony rysunek wyciągali i cieniowali piórem.

Kaligrafia. 2 godziny tygodniowo. Pismo gotyckie, rondo i niektóre gatunki pism ozdobnych.

IV. KLASA.

Gospodarz: *Wójcik.*

Religia. 2 godziny tygodniowo. Objasnienie ważniejszych obrzędów kościelnych z uwzględnieniem ich powodów i czasu zaprowadzenia, podług książki ks. Jachimowskiego. Religia ruska. Liturgia cerkwy gr. kat., według książki ks. M. Popiela.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Gram. Dr. Mateckiego. Składnia rządu; nauka o okresach i szyku wyrazów. Z Wypisów przeczytano tom IV., a kilkanaście ustępów opowiadano, rozbierano i uczono się na pamięć. Z działu poezyi wygłaszano kilka większych ustępów. Co 10 dni zadanie domowe, co 3 tygodnie zadanie szkolne.

Język niemiecki. 5 godzin tygodniowo. Gram. Dr. Janoty. Nauka o składni zgody i rządu; o zdaniach skróconych; rozwijanie zdań i okresów; o mowie prostej i ubocznej; o czasach i trybach. Wypisy Hamerskiego dla kl. IV. Czytanie, opowiadanie i t. d. jak w klasie III. Co 10 dni zadanie domowe, co 14 dni zadanie szkolne.

Geografia. Tygodniowo 2 godziny. Szczegółowa geografia austryjacko-węgierskiej monarchii, według książki Wiślickiego.

Historia. Tygodniowo 2 godziny. Dzieje nowożytne według Weltera w tłumaczeniu Z. Sawczyńskiego.

Arytmetyka. 3 godziny tygodniowo. Uzupełniono materiał naukowy z klas poprzednich, w szczególności rozwiązywano zagadnienia praktyczne kupieckie. Cztery działania liczbami algebraicznymi; największa wspólna miara i najmniejsza wspólna wielokrotność; ułamki zwyczajne: równania pierwszego stopnia z jedną i dwiema niewiadomymi, według książki Bączalskiego i Grzybowskiego. Co 14 dni zadanie szkolne.

Fizyka. 3 godziny tygodniowo. Dynamika, akustyka, magnetyzm, elektryczność i optyka. Prócz tego najgłówniejsze zasady astronomii, według książki jak w klasie III.

Chemia. 4 godziny tygodniowo. Początki chemii nieorganicznej. Na podstawie zarysu chemii ogólnej Roscoe'go, opracowanej przez Nawratila i Sokolowskiego, z szczególnym uwzględnieniem najpospolitszych połączeń a opuszczeniem mniej ważnych.

Geometria i rysunki geom. 3 godziny tygodniowo. Materiał naukowy z klas poprzednich w krótkości powtórzono. Obliczenie powierzchni figur płaskich, powierzchni i objętości brył, przyeżem rozwiązywano rozmaite praktyczne zagadnienia. Przemiana figur i konstrukcyja linii krzywych. Zastosowanie najgłówniejszych zasad geometrycznych do praktycznego miernictwa i do odręcznych rysunków.

Rysunki odręczne. (Drugi stopień nauki). 4 godziny tygodniowo. Ćwiczono w rysunku ornamentalnym wedle bezbarwnych jakoteż kolorowych wzorów trudniejszych i technicznych przedmiotów podług Andla, Jakobsthala, Schreibera, Störka. Dalszy ciąg o kolorowaniu i harmonii kolorów. Obznajmiano z rodzajami ornamentalnego stylu. Uczono cieniowania pastelami i kredką za pomocą zmywacza. Ćwiczono w rysunku z pamięci, nie mniej dalsze przedstawienie stosownych przedmiotów technicznych w perspektywie. Zdolniejsi uczniowie rysowali z modeli gipsowych.

V. KLASA.

Gospodarz: *Bączalski.*

Religia. 2 godziny tygodniowo. Pólr. I. Źródła wiary katolickiej i nauki obyczajów w historycznym przedstawieniu. Pólr. II. Szczegółowa katolicka nauka wiary. Książka Dr. Ant. Wapplera, tłómaczył Jędrzej Świsterski. Religia ruska. Uczebnyk kat. wiry według A. Wepplera, tłóm. Dr. J. Pelesz.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Czytano i objaśniano wyjątki opisowej i powieściowej treści z dzieł pisarzy epoki klasycznej według wypisów Mecherzyńskiego tom I. Co 15 dni zadanie domowe, co 4 tygodnie szkolne.

Język niemiecki. 5 godzin tygodniowo. Czytanie prozaicznych i poetycznych ustępów z objaśnieniem i opowiadaniem treści. Ćwiczenia w rozmowie. Deklamacya. Tłómaczenie na język niemiecki. Krótka nauka o wierszowaniu niemieckim. Co 14 dni domowe, co miesiąc szkolne zadanie.

- Geografia.** 1 godzina tygodniowo. Geografia Azji, Afryki i państw południowej Europy z uwzględnieniem stosunków handlowych i przemysłowych, podług książki Wiślickiego.
- Historia.** 3 godziny tygodniowo. Historia starożytna według książki Pütza dla klas wyższych tom I., tłumaczył Niedzielski.
- Matematyka.** 5 godzin tygodniowo. Algebra: System liczbowy; pojęcie różnych operacyj rachunkowych i ilości; cztery działania: podzielność liczb; ułamki; proporcje. Zastosowanie proporcji do rachunków kupieckich, potęgowanie, pierwiastkowanie, logarytmowanie. Z geometrii: Planimetria. Podręcznik Staneckiego dla klas wyższych. Co 14 dni ćwiczenie szkolne.
- Historia naturalna.** 3 godziny tygodniowo. Główne zasady anatomii i fizjologii; na podstawie preparatów anatomicznych i histiologicznych; systematyka zwierząt. Podręcznik Dr. Nowickiego Zoologia dla klas wyższych.
- Chemia.** 3 godziny tygodniowo. W półr. I. Wiadomości wstępne, mianowicie o atomach, drobinach, połączeniach chemicznych; podział pierwiastków na metaloidy i metale. W półr. II. Dalszy ciąg nauki o metaloidach; o własnościach fizycznych i chemicznych metalów: metale; gromady potasowców; wapniowców, glinowców. Podręcznik Rosco'ego tłumacz.: Nawratil - Sokołowski.
- Geometria wykreślna.** 3 godziny tygodniowo. O rzutach punktu, linii prostej i płaszczyzny, z rozwiązaniem dotyczących zagadnień analitycznych. O rzutach brył graniastych i okrągłych: przekroje brył płaszczyznami, oznaczenie przekroju w siatkach. O punktach przebicia prostej z bryłami. Książka: Wierzbickiego geometria wykreślna.
- Rysunki odręczne.** (Trzeci stopień nauki). 4 godziny tygodniowo. Rysowano ornamenta z modeli gipsowych jedną lub dwoma kródkami, a niekiedy z wzorów trudniejszych. Z równoczesnym rysunkiem na tablicy szkolnej objaśniano po kolei głowy, stosunki twarzy i części oblicza z uwzględnieniem różnych stopni wiekowych człowieka, zmienne części twarzy (oczu i ust), połączenie głowy z tułowiem (za pomocą szyi) Głowy ludzkie rysowano w konturze, zdolniejsi uczniowie zaś cieniowali ołówkiem lub kródką.

VI. KLASA.

Gospodarz: *Lewicki.*

- Religia.** 2 godziny tygodniowo. Etyka katolicka, podług książki Martina, tłumaczył Solecki. Religia ruska. Uzebluaja knyha kat. nrawoweznaja, według Dr. Martina, tłumaczył L. Cybyk.

- Język polski.** 3 godziny tygodniowo. Opracowano w szkole szczegółowo: Konrada Wallenroda Mićkiewicza, „Maryą“ Malczewskiego, tudzież Jana Bieleckiego i Ojca Zadźmionych Słowackiego; nadto uczniowie zdawali dokładnie sprawę z lektury domowej: „Grażyny“ Mićkiewicza. Z literatury: Pogląd na epokę romantyczną, biografie Mićkiewicza, Malczewskiego i Słowackiego. Zadania jak w kl. V.
- Język niemiecki.** 4 godziny tygodniowo. Czytanie i objaśnianie formy i treści utworów prozaicznych i poetycznych według Wypisów Jandaurka na klasę VI. Do tłumaczenia z polskiego na niemieckie używano Wypisów polskich dla niższych klas gimnazjalnych tom III. Zadania jak w klasie V.
- Geografia.** 1 godzina tygodniowo. Dokładniejszy opis krajów europejskich z wyjątkiem monarchii austro-węgierskiej.
- Historia.** 3 godziny tygodniowo. Historia wieków średnich na podstawie Pütza tom II., tłóm. Niedzielski, z szczególnem uwzględnieniem historii austriackiej i polskiej.
- Matematyka.** 5 godzin tygodniowo. Powtórzenie logarytmów i równań. Równania wyższego stopnia, które na równania drugiego stopnia sprowadzić można; ułamki ciągłe, postępy arytm. i geometr., z zastosowaniem do procentu składanego i obliczenia renty; kombinacje, twierdzenie Newtona. Trygonometria, stereometria. Co 14 dni zadanie szkolne.
- Fizyka.** 4 godziny tygodniowo. Ogólne własności ciał stałych. Ciepło. Mechanika ciał stałych, ciekłych i lotnych. — Podręcznik: Fizyka Chlebowskiego.
- Historia naturalna.** 2 godziny tygodniowo. W półr. I. Anatomia, fizjologia i morfologia roślin; w półr. II. Systematyka. Podręcznik: Botanika Billa, tłóm. Łomnicki.
- Chemia.** 2 godziny tygodniowo. Metale ciężkie, ich otrzymanie i zastosowanie. Z chemii organicznej: wiadomości wstępne, alkohole i kwasy jednowartościowe, tudzież należące tu aldehydy i etery. Podręcznik: Roscoe'go, tłóm. Nawratil-Sokołowski.
- Geometria wykreślna.** 3 godziny tygodniowo. O przenikaniu się brył graniastych; o powierzchniach stożkowych i walcowych; powierzchniach obrotowych; oznaczenie cienia własnego i rzuconego na płaszczyzny współrzędne rozmaitych ciał geometrycznych. Rysowano dotyczące konstrukcje geometryczne z użyciem farb.
- Rysunki odręczne.** (Trzeci stopień nauki). 4 godziny tygod. Głowy ludzkie i zwierząt rysowano i cieniowano jedną lub dwoma kredkami. Zdolniejsi uczniowie rysowali głowy ludzkie z modeli gipso-

wych. Dalszy ciąg ćwiczeń w rysunku ornamentalnym z gipsowych modeli, a niekiedy i z wzorów; wolne oddanie przedmiotów rysunkowych z pamięci stosownie do czasu i zdolności ucznia.

VII. KLASA.

Gospodarz: *Bittner*.

- Religia.** 2 godziny tygodniowo. Przegląd historii kościelnej według książki Robitscha w tłum. Jachimowskiego. Religia ruska. Istorja kat. cerkwy, według książki K. Dörflera. tłum. J. W.
- Język polski.** 3 godziny tygodniowo. Rozbiór komedyi Fredry „Damy i huzary“ i Bohomolea „Ubogi pokorny“; rzecz o dramacie. Obraz historii literatury polskiej na podstawie książki szkelněj. Co 3 tygodnie zadanie domowe, w każdym półroczu 3 zadania szkolne.
- Język niemiecki.** 4 godziny tygodniowo. Lektura i rozbiór Schillera „Wilhelm Tell“, Lessinga „Philotas“ Goethego „Hermann u. Dorothea“. Poglądy biograficzne i literacko-historyczne na klasyków niemieckich przeszłego stulecia. Ćwiczenia w tłumaczeniu z polskiego na język niemiecki. Co 3 tygodnie zadanie domowe, a w każdym półroczu 4 zadania szkolne.
- Geografia.** 1 godzina tygodniowo. Ameryka. Fizyczna i polityczna geografia Europy, podług książki Wiślickiego.
- Historya.** 3 godziny tygodniowo. Historya nowsza od odkrycia Ameryki z uwzględnieniem dziejów monarchii austryackiej i historii polskiej. Podręcznik: A. Gindelego, tłum. Markiewicza tom III.
- Matematyka.** 5 godzin tygodniowo. Równania stopnia trzeciego, rachunek prawdopodobieństwa; o szeregach stopnia wyższego, włącznie problemat interpolacyjny, główne rzeczy o zbliżności i rozbieżności szeregów. Zastosowanie trygonometrii sferycznej do zadań stereometrii, w szczególności do sferycznej astronomii; analityczna geometrya płaska i powtórzenie przedmiotu klasy V. i VI. Co 14 dni zadanie szkolne. Podręcznik Staneckiego.
- Fizyka.** 4 godziny tygodniowo. Ruch falowy, akustyka, optyka, światło, ciepło promieniste, elektryka, magnetyzm. Główne rzeczy z geografii fizycznej, meteorologii i astronomii. Podręcznik Chlebowskiego.
- Historya naturalna.** 3 godziny tygodniowo. W półr. I. Mineralogia, w półr. II. Geognozya i geologia. Podręcznik: Mineralogia i Geologia Łomnickiego.
- Chemia.** 2 godziny tygodniowo. Dalszy ciąg chemii organicznej alkohole i kwasy dwu-, trój-, cztero- i szosciowartościowe, węglowodany,

połączenia sinowe, związki aromatyczne. W drugim półroczu powtórzenie przedmiotu z klasy V. i VI. Podręcznik jak w klasie V.

Geometria wykreślna. 3 godziny tygodniowo. Konstrukeye wolnej perspektywy; w półr. II. powtórzono przedmiot klasy V. i VI. Rysowano dotyczące konstrukeye geometryczne i kopiowano rysunki techniczne.

Rysunki odręczne. (Trzeci stopień nauki). 4 godziny tygodniowo. Głowy ludzkie i zwierząt rysowano z modeli gipsowych. Dalszy ciąg ćwiczeń w rysunku głów ornamentów i technicznych przedmiotów jak w VI. klasie.

Przedmioty nadobowiązkowe.

1. Historia kraju rodzinnego III., IV., VI. i VII. pojednej godzinie tygodniowo. Na tę naukę uczęszczało w klasach pomienionych uczniów 67.
2. Język francuski w trzech oddziałach w I. po 1, w II. po 2, a w III. po 1 godzinie tygodniowo. Liczba uczniów . . . . . 37.
3. Język ruski, w dwóch oddziałach po dwie godziny tygodniowo. Liczba uczniów . . . . . 28.
4. Nauka śpiewu w dwóch oddziałach, po dwie godziny tygodn. Liczba uczniów . . . . . 35.
5. Nauka gimnastyki w sześciu oddziałach, dla każdego po jednej godzinie tygodniowo. Liczba uczniów . . . . . 156.

Temata do wypracowań piśmiennych.

A) z języka polskiego.

W V. klasie.

1. Skąd bierzemy wodę do picia?
2. Różne sposoby oświetlania nocy.
3. Ważność gór.
4. O środkach komunikacyjnych na przestrzeni.
5. O środkach komunikacyjnych mechanicznych.
6. Pożytki lasów.
7. Osnowa 10. trenu Jana Kochanowskiego
8. Pochwała wsi według Ś. jańskiej pieśni Kochanowskiego: „Wsi spokojna, wsi wesoła“.
9. Różne rodzaje ruchu zwierząt.
10. Drogi kamienie. Przekład z niemieckiego.

11. O środkach wzajemnego porozumienia się między ludźmi.
12. Wyobrażenie Greków i Rzymian o istnieniu człowieka po śmierci.
13. Rozbiór sielanki Szymonowicza: Żeńcy.
14. O rozmaitych sposobach wydobywania ognia.
15. Złoto i żelazo. Przekład z niemieckiego.
16. Las i pole. Przeciwwstawienie.
17. Powietrze i woda. Paralela.
18. O szkodliwych zwierzętach i środkach ochrony przeciw nim.
19. O przyczynach zmian na powierzchni ziemi.
20. Jakie skutki sprowadzają wiatry?

W VI. klasie.

1. Moda — jej dobre i złe strony.
2. Autobiografia słupa telegraficznego.
3. Skutki wynalezienia pisma.
4. Nauka szkolna i domowa (porównanie).
5. Poznaj sam siebie.
6. Życie snem.
7. Jakimi siłami przyrody posługuje się człowiek.
8. Prawa i obowiązki człowieka względem zwierząt.
9. Jakie były najpierwsze zatrudnienia człowieka i które z nich przyczyniły się najwięcej do rozwoju kultury?
10. Co wpłynęło na rozwój handlu u Fenicyan?
11. Walka gladyatorów i turnieje (porównanie).
12. Akademia krakowska
13. Charakterystyka epoki narodowej.
14. Walka klasyków z romantykami.
15. Tok myśli „Pieśni Wajdeloty“.
16. Treść ballady „Alpuhara“ i jej związek z całością poematu.
17. Obraz Ukrainy na podstawie „Maryi“ Maleczewskiego.
18. Charakterystyka głównych osób w poemacie „Marya“ Maleczewskiego.
19. Treść poematu Jan Bielecki.
20. „Nie zawsze grad z góry leci.
„Albo chmura niebo szpeci;
„Chmury czarne wiatr wojuje
„I pogoda następuje. (Kochanowski).

W VII. klasie.

1. Opis uroczystości przyjęcia Najjaśniejszego Pana w przejeździe przez Stanisławów 15. i 18. września 1880 r. (we formie listu).

2. Wpływ nauk przyrodniczych na rozwój przemysłu i handlu.
3. Zjazd wiedeński w r. 1515 historyczna doniosłość tegóż dla domu Habsburgskiego i Jagiełńskiego.
4. Pogląd na rozwój reformacyi w Polsce.
5. O wyrobie cukru trzcinowego.
6. Sól i jej znaczenie.
7. Rozwinąć myśl: „Praca czas skraca a życie przedłuża“.
8. Na przykładach wyjętych z komedyi Fredry „Damy i huzary“ wykazać, co stanowi istotę komiczności.
9. W czym należy upatrywać przyczyny upadku rzeszypospolitej rzymskiej.
10. Charakterystyka kobiet w „Wilhelmie Tellu“ Schillera.
11. Znaczenie fermentacyi w przemyśle.
12. Jan Kochanowski jako poeta i obywatel.
13. Co ułatwia i wspiera handel?
14. Pogląd na rozwój historyografii polskiej.

B) z języka niemieckiego.

W V. klasie.

1. Hunger und Durst. Uibersetzung eines Absatzes aus Nowicki's Lehrbuch der Naturgeschichte.
2. Arion. Inhaltsangabe des gleichnamigen Gedichtes.
3. Der Kaiser Max auf der Martinswand.
4. Das Meerauge im Tatragebirge. Uibersetzung.
5. Der Zeitmesser Alfreds des Grossen.
6. Der Stephansthurm. Uibersetzung.
7. Das Leben und die Reise. Eine Vergleichung.
8. Gespräch zwischen Faust und Schwarz (den Erfindern des Druckes und Schiesspulvers) nach Krasicki's Dialog.
9. Der Einfluss der Erfindung der Buchdruckerkunst. Uibersetzung aus dem poln. Lesebuche.
10. Die Entstehung der Lavinien.
11. Plinius des Älteren Tod.
12. Der Abend. Eine Beschreibung.
13. Kanut der Grosse und die Schmeichler. Erzählung.
14. Das Ritterthum im Mittelalter.
15. Graf Rudolf von Habsburg auf der Jagd. Nach dem Gedichte Schillers: „Graf von Habsburg“.

16. „Gewöhne dich früh an die Arbeit“. Uebersetzung einer Abhandlung im poln. Lesebuche.
17. Von den Eigenschaften des Sauerstoffes.
18. Der Heldenmuth eines Mädchens. Erzählung nach Göthe's Johanna Sebus.
19. Das Scepter Rudolfs von Habsburg. Eine Sage.
20. Nikolaus Kopernik. (Sein Lebenslauf).

W VI. klasie.

1. Ideengang der Ballade: „Erlkönig“.
2. „ „ „ „die Bürgschaft“.
3. „ „ „ „des Sängers Fluch“.
4. „ „ „ „der Handschuh“.
5. „ „ „ „Erlkönigs Tochter“.
6. Der Glockenguss mit Zugrundelegung des Gedichtes „die Glocke von Schiller“.
7. Frühling und Herbst (Parallele).
8. Nutzen der Eisenbahn.
9. Gute und schlechte Wärmeleiter.
10. Auf welche Weise kann Wärme erzeugt werden?
11. 30. Tłumaczenia z języka polskiego na język niemiecki.

W VII. klasie.

1. Die Meistersänger des Mittelalters.
2. Gottsched und Bodmer oder Kampf der Leipziger mit den Schweizern (auf Grund des Schulvortrages).
Auf Grund der Schullektüre von Schillers „Wilhelm Tell“:
3. Das Gespräch zwischen Gertrud und Stauffacher.
4. Der Bund auf dem Rütli.
5. Die Urgeschichte des Schweizervolkes.
6. Charakteristik Stauffachers.
7. Charakteristik der Urkantone der Schweiz.—
8. Gliederung und Inhaltsangabe des 1. Gesanges von „Hermann und Dorothea“.
9. Es sind die Verhältnisse zwischen den polnischen Regentenhäusern und dem Hause Habsburg übersichtlich darzustellen.
Übersetzungen aus „Wypisy polskie, Band III“:
10. Reiseskizzen (Seite 218).
11. Der Cirknitzer See (S. 196)

12. Nicolaus Copernicus (91).
13. Kahlenberg bei Wein (207).
14. Die Vulcane (282).

Środki naukowe.

A) Biblioteka.

Zawiaadowca: prof. *J. Wójcik*.

I. Biblioteka profesorska. Z końcem zeszłego roku			
szk. liczyła	dzieł 416	w tomach 770	i zeszytach 44
do tych przybyło w bież. roku szk.	" 48	" 76	" 44
ma zatem obecnie	dzieł 464	" 846	" 88

a) Z tych otrzymała biblioteka w darze:

- Od Wys. Rady szk. kr.: Szkoły ludowe w Galicyi w roku 1878|9.
- Od c. k. centralnej komisji statystycznej: Winckler, Die periodische Presse Österreichs. — Schimmer, Statistik des Judenthums.
- Od Szan. księgarni Milikowskiego w Stanisławowie: Allgemeine Bibliographie f. 1880. II. 1 — 13.
- Od p. prof. Borowiczki: Przewodnik naukowy i literacki za rok 1878. z. 1. 2. 4 5. 6. — Kosmos, rocznik I. II. III. — Selinger, Ziemie polskie.
- Od p. prof. Łazarskiego: Götzinger, Stylschule, II. Th. — Turczyński, Konrad Wallenrod.
- Od spadkobiereów ś. p. prof. De Laveaux: De Laveaux, Umysł i jego sprawy, 2 ex. — De Laveaux, Zaburzenia Grachów, 2 ex. — Pamiętniki Ludwika hr. De Laveaux.
- Od uczniów: Słobodziana z IV. kl. Wagilewicz, Gramatyka języka malaruskiego — i od Masłowskiego z III. kl. Owidego wiersze na wygnaniu pisano w tłum. J. Przybylskiego.

b) Zakupiono dzieł za 160 złr. 16 ct; z tych ważniejsze:

- Bain, Nauka o wychowaniu — Schrader, Erziehungs- und Unterrichtslehre — Wilhelm, Practische Pädagogik — Czerkawski.
- Uwagi o nauce j. niem. — Małecki, Gramatyka historyczno-porównawcza języka polskiego — Weigand, Deutsches Wörterbuch 4 B.
- Buliński, Historia kościoła polskiego — Kalinka, Sejm czteroletni — Bartoszewicz, Historia pierwotna Polski, 4ty — Słownik geograficzny ziem polskich — Stegemann, Grundriss der Differential- und Integralrechnung — Salmon-Fiedler, Analitische Geometrie des

Raumes — Mannheim. Cours de géometrie descriptive — Seubert, Lehrbuch d. gesammten Pflanzenkunde — Naumann. Elemente der Mineralogie — Leonhard. Grundzüge der Geognosie u. Geologie — Hauser. Stillehre der architektonischen Formen.

c) Nabyto dalszy ciąg dzieł:

Estreicher, Bibliografia polska XIX. w., V. 2, VI. 1. 2 — Pełesz, Geschichte der Union der ruthenischen Kirche mit Rom, II. — Lüben u. Nacke Einführung in die deutsche Liberatur, III. — Claus, Zoologie, II. — Meyer. Conversations Lexicon, Schlüssel, Jahres-supplement I. II.

d) Dublety:

Małeck, Gramatyka języka polskiego — Barwiński. Czytanka ruska, II. — Baranowski i Dziedzicki, Geografia powszechna.

e) Prenumerowano następujące czasopisma:

Zeitschrift für das Realschulwesen — Biblioteka warszawska — Przewodnik bibliograficzny — Verordnungsblatt — Crelle-Borhardt, Journal für d. reine u. angewandte Mathematik — Chemische Berichte — Zeitschrift für d. gesammten Naturwissenschaften.

f) Do biblioteki nadeszły różne zakłady naukowe z całej monarchii swoje programy za rok 1880 w liczbie 90, za co w zamian przesłał im Zarząd biblioteki sprawozdanie tutejszego zakładu; przesłał je również tym osobom i instytucyom, które w roku zeszłym dary ofiarowały bibliotece.

II. Oddział map:

W bieżącym r. szk. zakupiono 3 nowe mapy za 17 zlr. 72 ct., mianowicie: Letosehek, Phisicalisch geograph. Tableau — Sprunner — Bretschneider. Historisch - geograph. Wand - Atlas: N. VII. Europa zur Zeit der Reformation. N. VIII. Europa zur Zeit des 30jährigen Krieges — Kozenn - Janota, Mapa ścienna wschodniej i zachodniej półkuli.

Oddział ten liczy obecnie numerów 65; od końca kwietnia b. r. zawiadował nim nauczyciel Jan Kobak.

III. Biblioteka uczniów:

	w j. pols.		ruskim		niemieckim		razem	
	dziel	części	dziel	części	dziel	części	dziel	części
a) liczyła z końcem zeszłego r. szkolnego:	304	464	26	37	105	192	435	704
przybyło w bież. r. sz.	26	33	15	17	7	61	48	98
jest obecnie	330	497	41	54	112	253	483	802

Dla klasy	I	II	III	IV	V	VI	VII	razem
historya powszechna	—	19	12	8	7	—	1	47
„ kraju rodzin.	—	—	—	—	—	—	—	4
matematyka	13	—	8	2	3	—	—	26
logaryt.	—	—	—	—	—	—	—	2
geometrya	16	—	—	—	6	—	—	22
fizyka	—	—	8	7	—	1	—	16
historya naturalna	21	m. 19 h. 13	—	—	1	2	—	56
atlas do hist. natur.	—	—	—	—	—	—	—	4
chemia	—	—	—	3	—	1	—	4
czytanki ruskie	—	—	—	—	—	—	—	16
gram. i czytan. frane.	—	—	—	—	—	—	—	6
spiewniki	—	—	—	—	—	—	—	23
Razem książek								470

Z tych darowali do biblioteki:

P. prof. Lazarski 6 książek.

Spadkobiercy ś. p. De Laveaux 6 książek.

Maturzyści: Müller 10, Deszkiewicz 3, Boral 2 ks.

Uczniowie: z V. kl. Czajkowski 1, IV. Słobodzian 2, Janowicz 1, III. Jurkowski 1, Kolankowski 1. II. Gurawski 1, Michałowski 1, Nistenberger 4, Stokłosiński 2, Winkler 2, I a. Arnold 1, Baczyński 1, Chrz K. 1, Chrz W. 1, Dworski 1, Heiss 1, Mochnacki 2, Wisłocki 2, I b. Laszkiewicz 1, Mażewski 1, Mosiewicz 2, Teodorowicz 2, razem 58.

Zarząd biblioteki składa wszystkim szlachetnym ofiarodawcom serdeczne podziękowanie.

B) Gabinet fizyczny.

Z a w i a d o w c a : prof. *Karol Gorecki*.

Gabinet fizyczny liczy przyrządów 182
narzędzi 24

W roku szkolnym 1881 zakupiono następujące przyrządy:

1) Dokładne ciężarki gramowe 2) przyrząd do okazania praw ruchu wahadłowego 3) waga decymalna 4) ciężarki do wagi decymalnej 5) Areometr uniwersalny 6) Dwa wolumetry (Gay Lussaca 7) Bura szklana do okazania spadania ciał w próżni 8) Przyrząd do zamrażania wody 9) Balon szklany z kurkiem 10) Dwie rurki barometryczne 11) Balon podwójny do okazania dyfuzji gazów 12) Skrzypce żelazne 13) Skrzypce zwyczajne 14) Dziesięć rezonatorów Helmholtza 15) Termofon 16)

Termometr rtęciowy 17) Termometr alkoholowy 18) Termometr ciężarkowy 19) Zwierciadło stożkowe i walcowe z rysunkami 20) Stereoskop Brewstera z obrazkami 21) Goniometer 22) Widnia optyczna Wollastona 23) Przyrząd do okazania pierścieni Newtona 24) Dwa baloniki na podstawie 25) Przyrząd do okazania zasady galwanometrów 26) Bussola styczna Gaugena 27) Zwierciadło interferencyjne podług Fresnela.

C) Gabinet chemiczny.

Z a w i a d o w c a p r o f. *Franciszek Miazga.*

Do gabinetu zakupiono w roku szkolnym 1881. następujące przyrządy :

1) Dziewięć parownic porcelanowych 2) cztery stopy zlewek szklanych 3) 6 cylindrów szklanych 4) 20 kolbek do destylacji z wtopionými rurkami z boku 5) piecyk gazowy z żelaza łanego Wiesnega 6) rurek szklanych, przecików około 5 kilo 7) korków i rury kauczukowej 8) szalek szklanych do krystalizacji 9) 2 chłodnice 10) 29 retort bez tubulów a 18 z tubulami 11) 25 tygli porcelanowych małych 12) przytrzymaacz żelazny z łapkami i pierścieniami 13) gazometr z blachy cynkowej z zewnątrz bronzowany 14) różne lejki bezpieczeństwa 15) siatki, trójnóżki, bibuła szwedzka i t. p. Nadto uczniowie zrobili w laboratorium chemicznem kilkanaście preparatów z chemii nieorganicznej i kilka z organicznej.

D) Gabinet historii naturalnej.

Z a w i a d o w c a n a u c z. *Karol Borowiczka.*

Zakupiono w tym roku następujące okazy :

Szkielet człowieka, niedoperza, kota, zająca, jastrzębia, żółwia, jaszczurki, żmii, ropuchy i karpia. Leutemanna atlas zoologiczny 36 tablic i tekst do tego 3 zeszyty. Zippel i Bollmann 35 tablic botanicznych i tekst do tego 3 zeszyty. Dwie szafki na minerały do klasy VII. i II. Oprócz tego orzech kokosowy darował Piekarski uczeń klasy V. Srebro rodzime, galena i pyryt, galena i wapień, galena i ceruzyt, galena i wulfenit, galena, bournonit, tetraedryt i bournonit, gethyt, syderyt i wapień, granat, kryształ górski, baryt i pyryt, baryt, darował Schwager uczeń klasy II. Krwawnik, darował Lewicki uczeń klasy II. Achat wstęgowy, darował Kornella uczeń klasy II. Gyps lodowaty, darował Wierzejski uczeń klasy I.

Za powyższe dary zarząd gabinetu łaskawym dawcom niniejszém dziękuje.

E) Gabinet rysunków odręcznych.

Zawiaadowca prof. *Jan Czapelski.*

W roku szkolnym 1881 zakupiono:

1. Modele gipsowe (w c. k. Muzeum we Wiedniu): 1) Dwa nagłówki słupów (dorycki i romański) — 2) Podświetlenie w stylu odrodzenia — 3) Ostrosłup — 4) Stożek — 5) Dwa kratery — 6) Trzy wazy greckie.
2. Wzory rysunkowe: 1) Andel, das polychrome Flachornament 10, 11 u. 12. Heft — 2) Herdtle, Flächen-Verzierung I. u. II. Abtheilung 52 Blätter — 3) Bague, Cours de Dessin 10 kartonów — 4) Ornamenta starożytnych naczyń tabl. 19. wyd. p. Muzeum dla sztuki i przemysłu we Wiedniu.

F) Gabinet geometryi wykręślnój.

Zawiaadowca prof. *Mieczysław Łazarski.*

Zakupiono: Wzory rysunkowe do nauki budownictwa Riewla i Schmidta, zeszyt 1 wzorów 9.

Egzamin dojrzałości.

Zagadnienia do piśmiennego egzaminu dojrzałości:

1. Z języka polskiego: Zamożność monarchii Austryjacko-Węgierskiej, oparta na jej płodach.
2. Z języka niemieckiego: a) Tłumaczenie z niemieckiego na język polski z przedmowy do dzieła: Teuffenbach, Vaterländisches Ehrenbuch, Volks-Ausgabe (Wien und Teschen 1877) ustęp 2, str. VII. Die Vergangenheit unseres Reiches wier. 13, ust. 4 str. VII. Von unserer ersten staatlichen Entwicklung . . . w. 34, ust. 9, str. X. Obwohl ein habsburgischer Fürst . . . w. 14, razem w. 61. — b) Tłumaczenie z polskiego na niemieckie z Rymarkiewicza, wzory prozy, stopień II, wyd. 2, str. 212, „Gołębie w Wenecyi“, wierszy 43.
3. Z matematyki:

a) Rozwiązać równanie:

$$\frac{17}{\sqrt{x-y}} - 7 \frac{\sqrt{x-y}}{x} = 10 \frac{x}{\sqrt{(x-y)^3}}$$

$$\sqrt{x-y} = y-1$$

b) A wkłada do banku ubezpieczeń przez 15 lat na początku każdego roku pewną kwotę, ażeby za to przez 25 lat następnych pobierać rentę po 700 złr. na końcu każdego roku. Jakaż ma być wkładka, jeżeli liczone po 6%?

c) Mając daną krawędź (równa się 10^{dm}) jednej z brył umiarowych, obliczyć powierzchnię tejże, promień kuli weń wpisanej i objętość tejże. α) 4° ścianu β) 8° ścianu γ) 12° albo 20° ścianu.

4. Z geometrii wykryślniej:

a) Znaleść przekrój graniastostupa ukośnego dowolną płaszczyzną. Zagadnienie to rozwiązać należy w rzutach orthogonalnych i w perspektywie.

b) Znaleść cień własny i rzucony powierzchni walcowej pochylonej do obu płaszczyzn współrzędnych, która ma za podstawę na płaszczyźnie poziomej $\frac{3}{4}$ obwodu koła.

Egzamina piśmienne odbyły się w dniach od 20. do 24. czerwca.

Egzamina ustne odbyły się pod przewodnictwem Wgo p. Inspektora Antoniego Sołtykiewicza w dniach od 26. do 29. lipca.

Dotacye.

Dotacya gminy miasta Stanisławowa na środki naukowe wynosi
rocznie . . . . . 1000 zł.

Z taks wstępnych wpłynęło . . . . . 165 „ 90 ct.

Z datków na środki naukowe po 1 złr.	215 zł.
Z taks za duplikaty	10 „

Opłata szkolna i stypendya.

Opłata szkolna od jednego ucznia wynosi półrocznie	7 złr.
Kwota uzyskana z opłat szkolnych w przeciągu obu	
półroczy wynosiła	1540 „
Uwolnionych od opłaty było w II. półroczu	83
Płacących opłatę było	90
Stypendya pobierało uczniów	5
Kwota ogólna pobieranych stypendyów	687 zł. 50 ct

Pomoc dla ubogich uczniów.

A. Przychód :

Z przeszłego roku zostało	31 złr. 71 ct.
Dochód z datków uczniów do puszek podczas	
exhort niedzielnych	8 „ 43 „
Przychód z czterech wykładów popularnych z	
różnych działów nauk przyrodniczych, po odtrąceniu	
wydatków	4 „ 55 „
Procent od pożyczek udzielanych	1 „ —
Świetny Zarząd Kasy oszczędności w Stani-	
sławowie udzielił jako subwencyją dla ubogich a	
zasługujących uczniów tej szkoły kwotę	100 „ —
Wna Pani Bogdanowiczowa ofiarowała dla ucz-	
niów obrz. łąć.	30 „ —
Rodzina ś. p. profesora De Laveaux darowała	
tegoż należytość	17 „ 45 „
Wny pan pułkownik Wisłocki ofiarował	10 „ —
„ „ Safrin burmistrz z Monasterzysk	7 „ —
„ „ Piekarski dał	2 „ —
Pna Maryja Bogdanowiczówna pryw. uczennica	3 „ 90 „
Michał Halpern uczeń klasy VI.	2 „ —
Razem	<hr/> 218 złr. 04 ct.

B. Rozehód :

Z tych pieniędzy wspierano niektórych uczniów datkami pieniężnymi, za innych płacono całą, lub połowę opłaty szkolnej, sprawiano przybory do nauki, odzież i t. p.

Razem w kwocie	76 zł. 06 ct.
pozostaje przeto	<hr/> na rok 1881/82 141 zł. 98 ct.

Ważniejsze rozporządzenia w ciągu roku szkol. 1881.

Wys. e. k. Namiestnictwo zawiadamia, że W. e. k. Ministerstwo W. i O. reskr. z d. $\frac{30}{6}$ 1880 L. 351 zabroniło uczniom ubiegania się o zagraniczne państwowe stypendya, jakoteż przyjęcia takiego stypendyum bez wyraźnego poprzedniego zezwolenia rządowego, o które w drodze przełożenia zakładu, do którego uczeń uczęszcza, postarać się należy u władzy krajowej.

Pan Minister W. i O. zezwolił reskr. z d. $\frac{13}{7}$ 1880, ażeby w szkołach średnich galicyjskich dla spowiedzi i komunii uczniów, gdzieby tego stosunki miejscowe wymagały, przeznaczał dyrektor popołudnie i następujący ranek w każdym poszczególnym wypadku według swego uznania i w porozumieniu z nauczycielami religii, uchylając zarazem na ten czas lekeye szkolne. Prócz tego przyzwolił p. Minister, ażeby wprowadzono napowrót rekulekeye pasyjne.

Rozp. W. Ministerstwa W. i O. pozwalające abiturjentom, którzy dla słabości lub innych nieprzewidzianych przeszkód nie mogą składać egzaminu dojrzałości w oznaczonym terminie, składania tegoż egzaminu w terminie oznaczonym dla egzaminów poprawczych.

Okólnik W. Namiestnictwa z 23. grudnia 1880 l. 61669 o znaczeniu i celu szkoły przemysłowej w Krakowie i doradzaniu uczniom wstępowania do tejże szkoły.

Reskrypt Minist. W. i O. z d. 16. Kwietnia 1879 l. 5324 upoważniający e. k. Namiestnictwo do zatwierdzania we własnym zakresie działania kumulacyi stypendyów dla uczniów szkół średnich aż do wysokości 200 złr. a dla słuchaczy wyższych szkół do wysokości 300 złr.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z d. 10. stycznia 1881 l. 13225 zaliczający czytanke niem. dla kl. V. Jandaurka, wyd. 2. Hamerskiego w poczet książek szkolnych

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 21. lutego 1881 l. 7259 zaliczający „Dzieje powszechné“ Gindelego t. III. tłumaczenie M. Markiewicza w poczet książek szkolnych.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 23. lutego l. 1662 zaliczający geografię powszechną Dr. Kluna, wydanie R. Starkla w poczet książek szkolnych.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 13. marca l. 2468 polecający dzieło Dr. Euzebiusza Czerkawskiego „Uwagi o nauce języka niemieckiego“.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 22. lutego l. 708 zaliczający w poczet środków naukowych Kozena mapę Palestyny, Bretschneidera mapy historyczne, Reinharda mapy historyczne i Langla obrazy do nauki historii powszechnéj.

Reskrypt W. Ministerstwa W. i O. z 29. stycznia 1881 l. 20485 dotyczący zmiany przepisów egzaminowych dla naucz. rysun odręcznych.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 20. marca l. 5726 zaprowadzający nową pisownię języka niemieckiego.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 23. marca l. 571 o traktowaniu nauki języka niemieckiego w szkołach średnich.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 17. kwietnia l. 2488 dotyczący lat służby suplentów nieegzaminowanych.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 14. maja l. 4379 wzbraniający nauczycielom zatrudnionym w klasie najwyższej udzielania lekcyj abiturjentom.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 23. maja l. 5101 zaliczający „Krótki rys geografii“ przez Dr. Benoniego i Tatomira w poczet książek szkolnych.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 17. czerwca l. 3068 rozporządzający zastosowanie instrukcyi do nauki poszczególnych przedmiotów ogłoszonej przez W. Ministerstwo W. i O. do istniejącego planu naukowego.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 20. czerwca l. 5897 zaliczający Botanikę dla szkół niższych E. Hückla wydanie trzecie w poczet książek szkolnych.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 30. czerwca l. 3165 zaliczający „Chrystyjańsko katolickij katechizm dla I. kl. A. Torońskiego w poczet książek szkolnych.

Okólnik W. R. Sz. Kr. z 17. lipca l. 5899 o pozwoleniu zmniejszenia ilości godzin tyg. dla nauczycieli języka niemieckiego z 17. na 16.

Kronika zakładu.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 1. września uroczystem nabożeństwem i odśpiewaniem hymnu ludowego.

Dnie 15. i 18. września były dla Stanisławowa, a w szczególności dla tutejszego zakładu, z powodu przejazdu Najjaśniejszego Pana przez Stanisławów wielce uroczyste. W obu tych dniach oczekiwali uczniowie szkoły realnej pod przewodnictwem jednej części grona nauczycieli po prawej stronie świetnie przystrojonego dworca kolejowego obok uczniów gimnazjalnych przybycia Najjaśniejszego Pana: przywitali przyjeżdżającego i pożegnali odjeżdżającego Monarchę entuzjastycznym okrzykiem „niech żyje“ i mieli to najwyższe szczęście po raz pierwszy oglądać z bliska Najdostojniejszą osobę Najjaśniejszego Pana, co z pamięci uczniów nigdy nie wygaśnie. Druga część grona nauczycieli z dyrektorem na czele oczekiwała obok innych reprezentacyj przybycia Najjaśniejszego Pana na peronie i dostąpiła dnia 15. września wysokiego zaszczytu być Najjaśniejszemu Panu przedstawioną.

Rozporządzeniem z dnia 22. września 1880 przeniosła Wysoka Rada szkolna egz. zastępcę nauczyciela Hilarego Hołubowicza do szkoły realnej Stryjskiej i przydzieliła natomiast do tutejszej szkoły egz. zastępcę nauczyciela Justyna Głowackiego.

Dzień 4. października, jako dzień Imienia Najjaśniejszego Pana i dzień 5. listopada, jako dzień Imienia Najjaśniejszej Pani obchodził cały zakład uroczystem nabożeństwem.

W grudniu zmarł uczeń klasy I. b. Palliszek Karol na dyfteryę, w styczniu uczeń klasy II. Martini Cypryan na suchoty, byli to uczniowie zdolni, moralni i pilni, pokój ich duszom.

Uroczystość żałobną dnia 2. marca, za duszę ś. p. cesarza Franciszka I. obchodził cały zakład udziałem w nabożeństwie żałobnem.

Dnia 17. marca poniósł zakład dotkliwą stratę w skutek przedwczesnego zgonu profesora Ludwika De Laveaux. Był to człowiek spokojny i pracowity, nauczyciel sumienny, lubiany i poważany wśród grona i od uczniów. Oprócz gorliwego wypełniania obowiązków oddawał się także pracy literackiej. Z prawdziwym żalem oddał mu cały zakład ostatnią przysługę, odprowadzając jego zwłoki na tutejszy ementarz. Katecheta szkoły realnej ks. Jan Eiselt pożegnał go tu w imieniu grona nauczycieli i uczniów stosowną przemową, zaś uczniowie odśpiewaniem żałobnej kantaty. Cześć jego pamięci.

Rozp. z dnia 19. marca przydzieliła Wysoka Rada szkolna krajowa do tutejszej szkoły na miejsce pr. De Laveaux egz. zastępcę nauczyciela Jana Kobaka.

Dzień 10. maja, jako uroczystość zaślubiu Jego cesarskiej Wysokości Następcy tronu Arcyksięcia Rudolfa, obchodził zakład uroczystem nabożeństwem z odśpiewaniem hymnu ludu. Po nabożeństwie złożyło grono nauczycieli pod przewodnictwem dyrektora na ręce e. k. zastępcy starosty swoje najgorętsze życzenia Najdostojniejszym Nowożeńcom.

W ciągu roku szkolnego przystępowała młodzież szkolna trzy razy do sakramentu spowiedzi i komunii św. t. j. z początkiem roku szkolnego przed Wielkanocą i przed końcem roku szkolnego.

Rok szkolny zakończono dnia 15. lipca uroczystem nabożeństwem z odśpiewaniem hymnu ludu.

Dnia 29. lipca zakończył życie w Krakowie egz. zastępca nauczyciela przy tutejszej szkole Feliks Mikiewicz w 28. roku życia. Przydzielony we wrześniu roku 1879 do tutejszego zakładu już miał zaród pierwszorzędnej choroby, która wskutek gorliwego zajęcia szkolnego i równoczesnego przygotowania się do egzaminu nauczycielskiego nieustannie wzmagala się. Uczęszczał do szkoły aż do takiego osłabienia sił, które mu zajęcia się w szkole niedozwalało t. j. do 13. czerwca b. r. Spodziewając się doznać pomocy i ulgi w swém rodzinnem mieście Krakowie, za którym nieustannie tęsknił, udał się w pierwszych dniach lipca tamże i tam dokonał życia. Cześć jego pamięci.

KLASYFIKACYA UCZNIOW

z końcem II. półrocz.

Klasa I. A.

Klasyfikowano uczniów 25.

Stopień celujący otrzymał:

1. Dworski August.

8. Bojko Jan

9. Chrz Wilhelm

Stopień pierwszy :

10. Halpern Hersch

2. Heiss Natan

11. Arnold Eisig

3. Bogdanowicz Władysław

12. Hrynyk Józef

4. Baczyński Ignacy

13. Wisłocki Kazimierz

5. Borowiczka Kazimierz

14. Bauch Leib

6. Herdegen Maksymilian

Safrin Uscher pryw.

7. Mochnacki Tadeusz

Safrin Leiser pryw.

Dwóch uczniów otrzymało pozwolenie poprawiania cenzury z jednego przedmiotu po wakacjach, 3 otrzymało stopień drugi a 4 stopień trzeci.

Klasa I. B.

Klasyfikowano uczniów 25.

Stopień celujący otrzymali:

1. Staszkiewicz Michał

9. Teliszewski Tomasz

2. Mosiewicz Władysław

10. Bicz Tadeusz

Stopień pierwszy :

11. Schloss Hersch

3. Fischler Mojżesz

12. Laszkiewicz Tadeusz

4. Reszytyło Michał

13. Salter Jakób.

5. Łużecki Michał

14. Teodorowicz Michał.

6. Wolański Mieczysław

15. Margolin Józef

7. Sauzj Piotr

16. Wierzejski Antoni

8. Mażewski Władysław

17. Kubeczek Gustaw

18. Trześniowski Zdzisław.

Trzem uczniom pozwolono poprawiać cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach, 2 otrzymało stopień drugi, 2 stopień trzeci.

Klasa II.

Klasyfikowano uczniów 32.

Stopień celujący otrzymali:

1. Smereczyński Franciszek	10. Lindenbaum Mojżesz
2. Borzaga Egidyusz.	11. Lewicki Adolf
	12. Zacharyasiewicz Mikołaj
	13. Niestenberger Marcei
	14. Dewicz Julian
	15. Kramer Wilhelm
	16. Lelio Władysław
	17. Hecht Elias
	18. Hannel Kalman
	19. Onesymów Wincenty
	20. Stokłosiński Stanisław
	21. Scherer Robert.

Sześciu uczniom pozwolono poprawiać cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach, czterech otrzymało stopień drugi, jeden stopień trzeci.

Klasa III.

Klasyfikowano uczniów 16.

Stopień pierwszy otrzymali:

1. Jurkowski Józef	6. Jurkiewicz Wacław
2. Messing Leon	7. Wereszczyński Leonard
3. Horowitz Mojżesz	8. Kessler Hermann.
4. Zegzda Maciej	9. Maślowski Zygmunt
5. Kolankowski Aital	10. Jarosz Ferdynand
	11. Schmidt Witold

Trzem uczniom pozwolono poprawiać cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach, 1 otrzymał stopień drugi, 1 stopień trzeci.

Klasa IV.

Klasyfikowano uczniów 16.

Stopień celujący otrzymał:

1. Horn Mojżesz.	3. Dunin Kazimierz
	4. Tannenbaum Jakób
	5. Siemianów Michał
	6. Słobodzian Michał
	7. Janowicz Jan

Stopień pierwszy:

2. Gulbiński Emil.

8. Biliński Stanisław
9. Błotnicki Władysław

- Fabiański Mieczysław pryw.
- Bogdanowiczówna Marya pryw.

Dwom uczniom pozwolono poprawiać cenzurę z jednego przedmiotu po wakacyach, 3 otrzymało stopień drugi.

Klasa V.

Klasyfikowano uczniów 16.

Stopień celujący otrzymali:

1. Daniłowicz Włodzimierz	5. Komornicki Stefan.
2. Holl Gustaw	6. Słobodzian Emil
3. Czajkowski Mieczysław	7. Ptaszyński Stanisław
	8. Mayer Emil.
	9. Truksa Franciszek
4. Piekarski Kazimierz	10. Kunaszowski Franciszek.

Stopień pierwszy:

Trzem uczniom pozwolono poprawiać cenzurę z jednego przedmiotu po wakacyach, 2 otrzymało stopień drugi, 1 stopień trzeci.

Klasa VI.

Klasyfikowano uczniów 23.

Stopień celujący otrzymali:

1. Faecher Mayer	7. Skliwa Marcin
2. Kornella Michał	8. Katz Izak
3. Halpern Michał	9. Remizowski Stanisław
4. Szukatka Jan.	10. Friedmann Józef
	11. Spóliński Kazimierz
	12. Goldenberg Józef
5. Friedmann Leon	13. Erdstein Mojżesz
6. Bernhard Emil	14. Wojciechowski Zacharyasz.

Sześciu uczniom pozwolono poprawiać cenzurę z jednego przedmiotu po wakacyach, 2 otrzymało stopień drugi, 1 stopień trzeci.

Klasa VII.

Klasyfikowano uczniów 20.

Stopień celujący otrzymał:

1. Nagel Barych.	3. Boral Rubin
	4. Janowicz Szczepan
	5. Tokarski Piotr
2. Deszkiewicz Władysław	6. Begejowicz Bogumił

7. Meisels Wolf	13. Müller Edward
8. Fischler Abraham	14. Ziglarsch Antoni
9. Teodorowicz Adam	15. Sager Aron
10. Tokarski Bolesław	16. Balicki Ignacy
11. Kamiński Maryan	17. Szameit Mieczysław
12. Seinfeld Israel	18. Hecht Mendel.

Dwom uczniom pozwolono poprawiać cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach.

Wynik egzaminu dojrzałości.

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

Balicki Ignacy	Meisels Wolf
Begejowicz Bogumił	Müller Edward
Boral Rubin	Nagel Barych
Deszkiewicz Władysław	Sager Aron
Fischler Abraham	Seinfeld Israel
Janowicz Szczepan	Szyszkowski Maksymilian ekst.
Kamiński Maryan	Teodorowicz Adam
Krzyczkowski Dionizy ekst.	Tokarski Piotr

Ziglarsch Antoni.

4 abiturjentów otrzymało pozwolenie poprawiania cenzury z jednego przedmiotu po sześciu tygodniach, 1 publicznego ucznia i 1 eksternistę reprobowano na rok, 1 publicznego ucznia na czas nieoznaczony.

Warunki przyjęcia do zakładu

Wpisy uczniów do zakładu odbędą się w dniach 29., 30. i 31. sierpnia od godziny 8. do 12. przed południem.

Uczniowie zgłosić się mają do zapisu w towarzystwie ojca, matki lub ich zastępcy.

Uczniowie tutejszego zakładu mają przy wpisie wykazać się świadectwem szkolnem z ostatniego półrocza; uczniowie nowo-wstępujący do zakładu oprócz tego metryką chrztu lub urodzenia.

Każdy uczeń obowiązany jest złożyć przy wpisie 1 złr. na zbiory naukowe, uczniowie nowo-wstępujący oprócz tego takse wstępną w kwocie 2 złr. 10 cent.

Uczniowie obowiązani do uiszczenia opłaty szkolnej winni takową złożyć przy wpisie lub najpóźniej do końca września.

Józef Czaczkowski

c k. dyrektor.

A